

GŁOS PRACY POLSKIEJ

tygodnik narodowy

NR. 18 ROK II.

WARSZAWA, NIEDZIELA 30 KWIETNIA 1939 R.

CENA 10 GR.

Z frontu robotniczego w Białymstoku

Białystok jest miastem robotniczym. Oczywiście, wtedy można tak nazwać to miasto kominów fabrycznych i warsztatów tkackich, gdy nie weźmie się pod uwagę elementu żydowskiego, który stanowi tu przeszło 40 proc. ogółu mieszkańców.

Białystok jest robotniczy na przedmieściach. Przedmieścia też stanowią najbardziej polską część miasta, najżywniejszą, lecz i najuboższą.

Centrum miasta natomiast, niemal w stu procentach żydowskie, będące własnością kilkunastu fabrykantów, kapitalistów - Żydów, robi wrażenie środowiska obcego, nie znajdującego się niemal w granicach Polski.

Cały białostocki przemysł włókienniczy jest w rękach Żydów — o tym wiadomo zawsze i od dawna nic się tu nie zmieniło. Jest jednak niemniej ważna, a równie silnie odbijająca się na życiu wschodniej Łodzi sprawa, a jest nią sprawa zatrudniania robotników - Polaków w białostockich fabrykach.

Minęły już czasy, w których Żyd chociażby najuboższy, brzydził się pracy fizycznej, zajmując się jedynie handlem i spekulacją.

Ciężka dola, spowodowana coraz większym uświadomieniem społeczeństwa polskiego w kwestii żydowskiej, skłoniła dotychczasowych spekulantów do zainteresowania się pogardzanym chlebem robotniczym.

I oto, ciężko pracujący robotnicy, żywcie podmiejskich rodzin, zaczęli ustępować z fabryk pod naporem żydowskiego, popieranego przez możnych kapitalistów.

Zaczęło się masowe zwalnianie robotników i robotnic polskich przez właścicieli fabryk i przyjmowanie w ich miejsce Żydów, robotników o wiele gorszych i niewykwalifikowanych. O cóż więc chodziło kapitalistom-Żydom?

Jasne!
O wtrącenie robotników polskich w jak najstraszniejszą nędzę, aby tym łatwiej móc ich wyzyskać dla celów destrukcyjnych i antypaństwowych. Zdajemy sobie sprawę z tego, że Żydów nie obchodzi dola zwalnianych z pracy Polaków, wiemy nawet, że nędza polskiego „proletariatu” jest dla nich bardzo wygodna. Wiemy, dalej, że nacjonalizm żydowski zawsze i wszędzie protegować będzie członków swego narodu kosztem gospodarzy kraju, w którym mieszkają. — Lecz niezrozumiały jest dla naszej aryjskiej mentalności specyficzny „patriotyzm” polski Żydów, którym zaczęli ostatnio tak szermować.

Jeżeli „patriotyzm” ten polega na wpędzaniu robotnika polskiego w nędzę i wyzyskiwaniu gościnności Narodu Polskiego dla swoich egoistycznych interesów, sprzecznych z dobrem naszego Państwa — to został on już dawno przez nas zdemaskowany i potępiony.

Warunki pracy w fabrykach białostockich nie były godne pozazdrośczenia, tak pod względem wynagrodzenia, jak i higieny i bezpieczeństwa, lecz dziś, nie tylko kurczy się z każdym dniem stan posiadania społeczeństwa polskiego na rzecz Żydów i Niemców, lecz również zastraszająco maleje stan zatrudnienia Polaków i wzrasta nędza.

Jako bardzo charakterystyczny rys stosunków panujących w białostockim rynku pracy, zanotować należy jeszcze inne, krzywdzące robotników - Polaków, stanowisko właścicieli fabryk.

Fabryki pracują często na dwie zmiany; otóż pierwszą zmianę tworzą robotnicy stali, z reguły w większości Żydzi, posiadający pełnię praw tak w odniesieniu do stawek dziennych, jak i ubezpieczeń i t. p., drugą natomiast zmianę tworzą robotnicy niestali wyłącznie Polacy, pracujący z przerwami i tylko w okresach wykonywania przez fabryki wyjątkowo dużych zamówień. Robotnicy niesta-

li płacą normalne składki ubezpieczeniowe, lecz najczęściej nie mogą korzystać — w chwili utraty pracy — z wpłaconych do ubezpieczalni pieniędzy, gdyż nie przepracowali określonej w ustawie ilości dni.

Z chwilą przejścia pracy fabryki na jedną zmianę, niestali robotnicy wyrzucani są na bruk, cierpią nędzę i wyczekują przed bramami fabryk na żydowskie ochłapy. My wiedzieliśmy zawsze, że Żydzi są narodem, niemającym żadnych wspólnych z nami interesów, niezdolnym do solidnego wysiłku nad podźwignięciem Polski z gospodarczego społecznego i kulturalnego kryzysu. Wiedzieliśmy również od dawna, że Żydzi są tego kryzysu główną przyczyną. Dziś jednak, już wszyscy Polacy, nawet nie dawni przyjaciele Żydów, a nasi wrogowie, doszli do niezłomnego przekonania, że Żydzi tworzą żywioł wrogi polskości i wszystkiemu, co nie jest żydowskie, pragnąc zamienić Polskę na swoje żerowisko.

Stwierdzamy, że się w swych rachach zawiodą.

Polacy, mieszkańcy Białegostoku, stoją przed poważnym zadaniem. Ma-

ją wybrać nową Radę Miejską, której nie zbraknie sposobności, aby ukrocić skandaliczną i beczelną samowolę żydostwa, w każdej dziedzinie życia miasta. Nowa Rada Miejska będzie narodowa.

Stronnictwo Narodowe w Białymstoku, występujące jako „Narodowy Komitet Wyborczy”, przystępuje do akcji z wyraźnym i bezkompromisowym programem.

Nie ma takiego Polaka, który by nie mógł, z czystym sumieniem, podpisać się pod tym programem.

Program nasz, w najkrótszych słowach, to: wierzyć w wartość lechickiej rasy i walczyć o lepsze jutro Polski i Polaków, bez różnicy klas społecznych, wykonywanych zawodów, czy wykształcenia.

Lud.

200 tys. dol. na F. O. N.

NOWY JORK, PAT. Polonia amerykańska zebrała dotychczas na F. O. N. przeszło 200 tysięcy dolarów.

Wieści z Grudziądza

Ozon chce wyłącznie odegrać rolę w rozpisanej pożyczce
Zebranie koła miejscowego S. N.

Znana na terenie grudziądzkim organizacja Bolesia Piaseckiego, noszącego szumną nazwę „Narodowej Organizacji Radykalnej” w skrócie O. N. R. przechodzi wewnętrzny kryzys. Otóż już przestał wychodzić jej organ na Pomorzu „Przebojem do Nowej Wielkiej Polski”, „Straż Narodowa” dawna „Samoobrona”, która dotychczas była tygodnikiem, dzisiaj już jest jak sama głosi czasopiśmem, cierpi ona na suchoty kieszonkowe. pomimo że ją otacza troskliwą opieką p. Józef Mazur, wydany z szeregu narodowych. Ruch organizacyjny N.O.R-u posuwa się w Grudziądzu złotym krokiem. Również „radykałom” zbrzydła mina po procesie przeciwko kol. Mrozowi, członkowi S. N. i chodzą oni teraz na czele ze swym fihrerem” Kisielewskim z nosem spuszczone na kwintę.

* * *

W całej Polsce została rozpisana Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej. Grudziądz też nie pozostaje w tyle. Dają robotnicy, dzieci, młodzież urzędniczą, wojskowi, nawet bezrobotni. Dotąd miasto zebrało na ten szlachetny cel 131.780 zł nawet znany

były komunista Stanisław Snerlich ofiarował na F.O.N. swą ślubną obrączkę. Rzeczy tej nie może pojąć tylko O.Z.N. Chce się pochwalić, że tylko on ma najwięcej do powiedzenia. Po mieście w niedziele jeżdżą samochody i wozy z afiszami ozonowymi, a na murach są porozlepiane odezwy Ozonu podpisane przez gen. Skwarczyńskiego. Dziwić się temu bardzo należy, bo nie tylko wyłącznie O.Z.N. daje na pożyczkę, ale cały naród od najbiedniejszego do bogacza. Ale co zrobić, O.Z.N. zabardzo jest zacietrzewiony w swoim partyjniactwie, zapomina co powiedział gen. Berbecki, że polityką, nie ma nic wspólnego z pożyczką.

* * *

Dnia 15 bm. odbyło się zebranie miejscowego koła Stronnictwa Narodowego w hotelu Kellaza. Referat wygłosił prezes kol. dr Kazimierz Maj, na temat sytuacji międzynarodowej i stanowiska Polski w chwili obecnej. Licznie zabierali głos w dyskusji koledzy, którzy zgodnie oświadczyli się za polityką Dmowskiego, która dzisiaj jest realizowana.

Ponad 15 miliardów złotych pochłona wydatki Anglii na zbrojenia

Wzrósł również budżet na Intelligence Service

LONDYN (ATE). Kanclerz skarbu sir John Simon wygłosił we wtorek po południu blisko półtoragodzinne exposé budżetowe w Izbie Gmin, w którym podkreślił spadek w dochodach skarbu państwa, wynoszący 17.500.000 poniżej preliminarza. Przemówienie swoje sir John Simon rozpoczął od stwierdzenia, że w roku 1853 wydatki budżetowe wynosiły 53 miliony funtów, zaś w roku bieżącym są 20-krotnie większe. Wydatki budżetu państwa na rok finansowy 1939-40 wyniosą 922.444.000 funtów, bez uwzględnienia budżetów dodatkowych na cele zbrojenia.

Wydatki na obronę państwa, które jeszcze dwa miesiące temu kanclerz skarbu obliczał na 520 milionów funtów, osiągną w bieżącym roku finansowym co najmniej 630 milionów, a nie jest wykluczone, że przekroczą i tę sumę. Wobec tego, że kanclerz skarbu na podstawie istniejącej skali podatków preliminował dochody skarbu państwa w r. 1939-40 na 918.330.000 f. szt., przeto dla pokrycia niedoboru będą musiały być podniesione niektóre podatki dla zwiększenia dochodów skarbu o 24 miliony funtów.

Długi państwa w ubiegłym roku finansowym wzrosły o 137 milionów f. szt. Całkowite wydatki skarbu państwa bez wydatków na obronę narodo-

wą, które w znacznej części pokryte będą z pożyczek, wyniosą w roku bieżącym 675.244.000 funtów. Wydatki na obronę przeciwlotniczą ludności cywilnej wyniosą 42.191.000 funtów, z czego 37 milionów pokryją dochody z pożyczek.

Z dochodów budżetowych kanclerz skarbu przeznacza 227.738.000 f. szt. na pokrycie wydatków na armię, flotę i lotnictwo, czyli że prawie całe dwie trzecie budżetu zbrojeniowego pokryte będą z pożyczek obrony narodowej.

Kanclerz skarbu zapowiedział zniesienie opłat akcyzowych od preparatów medycznych i obniżenie podatku ozyrykowego o mniej więcej 25 proc. Stopa bezpośredniego podatku dochodowego zostanie niezmienną w wysokości przeciętnie 5 szylingów, 6 pensów od każdego funta dochodu.

Podniesienie pośrednich podatków przyniesie skarbowi państwa dodatkowo około 25 milionów f. szt. w ciągu pełnego roku finansowego.

Wydatki na wywiad

LONDYN (ATE). Budżet angielskiego Intelligence Service przewyższył w r. 1938 nieomal 2 i pół razy budżet tej instytucji w r. 1933. Wynika to z oświadczenia sekretarza ministerstwa skarbu, kapitana Crookshank'a, złożonego w Izbie Gmin.

Z oświadczenia jego wynika, że budżet angielskiego Intelligence Service'u wynosił:

1913 r. — ok.	47.000 f. szt.
1923 r. — ok.	169.000 f. szt.
1933 r. — ok.	179.000 f. szt.
1938 r. — ok.	417.000 f. szt.

Kluczowa pozycja Jugosławii

Urzędowe koła jugosłowiańskie o rokowaniach z Włochami

BIAŁOGRÓD (PAT) — Koła urzędowe oświadczają, iż nie mają nic do dodania do komunikatu, ogłoszonego po weneckich rozmowach ministrów Ciano i Markowicza. Koła te podkreślają przytem, że stanowisko Jugosławii po rozmowach tych nie uległo żadnej zmianie. Dzięki swemu położeniu geograficznemu, Jugosławia zajmuje wobec mocarstw osi swego rodzaju pozycję kluczową na Bałkanach. Zdaniem tychże kół, ścisła neutralność Jugosławii w konfliktach między wielkimi mocarstwami, współpraca z jej wielkimi sąsiadami i lojalność w stosunku do swych sprzymierzeńców bałkańskich stanowią gwarancję pokoju dla Bałkanów, a w konsekwencji i dla Europy.

W tych warunkach wydaje się nieprawdopodobnym przystąpienie Jugosławii do paktu antykominternowskiego. Przede wszystkim rząd włoski z

całą pewnością nie postawił sprawy w takich ramach, a ponadto Jugosławia od dłuższego już czasu dzięki nawet konieczności swej polityki we wewnętrznej, znajduje się na linii państw tego paktu, o ile chodzi o przeciwstawienie się propagandzie komunistycznej. Wreszcie, decyzja taka, jak przystąpienie do paktu, obejmującego blok mocarstw, nie mogłaby być w żadnym razie powzięta bez głębszego zbadania i poważnych narad z pozostałymi państwami porozumienia bałkańskiego.

W Białogrodzie kładą na ogół silny nacisk na ścisłą solidarność Jugosławii z pozostałymi państwami bałkańskimi. Względ ten dominuje przed wszystkimi innymi, jeśli chodzi o ewentualne przygotowanie z Węgrami rozwiązania zagadnień węgiersko-jugosłowiańskich, które straciły już wielką ze swej ostrości. Obie strony wykazują obecnie dobrą wolę w tej sprawie.

„Protektorat” czeski odcięty od świata

PRAGA, PAT. W myśl wydanych w ostatnich dniach zarządzeń, granice protektoratu zostały zamknięte dla ruchu osobowego zarówno w odniesieniu do cudzoziemców, jak również obywateli protektoratu, udających się za granicę. Podróżni dowiadują się o zakazie opuszczania granic dopiero na stacjach granicznych. Tylko wyjątkowe wypadki bywają uwzględniane.

Niezależnie od powyższych zarządzeń posiadacze paszportów czeskosłowackich, udający się do Rzeszy, zmuszeni są uzyskiwać wizę niemiecką.

Idea narodowa zwycięża

Imponujący sukces Str. Narodowego w wyborach samorządowych w Tczewie

TCZEW, 24.4. (Tel. wł. „Warsz. Dz. Narodowe”). W niedzielę odbyły się w Tczewie wybory samorządowe, które przyniosły imponujący sukces Stronnictwu Narodowemu. Na ogólną ilość 24 mandatów, Str. Narodowe otrzymało 15, a więc decydującą i bezwzględnie większość. Dotychczas Str. Narodowe rozporzą-

dzało w Tczewie tylko 7-iu mandatami, a więc wybory niedzielne oznaczają podniesienie naszego dotychczasowego stanu posiadania.

„Ozon”, który rozwinął niezwykle intensywną akcję wyborczą, poniósł zupełną porażkę, uzyskując zaledwie 6 mandatów, przy czym niektóre z nich zaliczono „Ozonowi” z t. zw. list

„niezależnych”.

Pozostałe 3 mandaty otrzymali socjaliści. Niemcy nie uzyskali ani jednego mandatu.

Wybory w Tczewie świadczą niezbicie, że w obliczu ostatnich wydarzeń ludność polskich ziem zachodnich staje zdecydowanie w szeregach obozu narodowego.

S. p. ks. prob. dr. Bolesław Domański!

przywódca ludu polskiego w Niemczech

Wiadomość o zgonie śp. ks. dr. Bolesława Domańskiego wywołała serdeczny żal wszędzie, gdzie na obszarze Polski i poza jej granicami biją szczerze serca polskie. Zgasło serce, które wielkim miłowaniem otaczało naród polski i wszystkie rozproszenia ludu polskiego na obu półkulach tego świata.

Śp. ks. dr. Bolesław Domański podjął się wielkiego zadania, jakim jest opieka nad ludem polskim w Niemczech, gdzie polskość narażona jest na największy ucisk w świecie cywilizowanym i gdzie największego trzeba wysiłku i woli, ażeby łagodzić krzywdy, ludowi polskiemu wyrządzane.

Ks. dr. Bolesław Domański urodził się 14 stycznia 1872 r. w Kiepiu w powiecie chełmińskim na Pomorzu, z ojca Franciszka i matki Ewy z Perszyków. Wychowany w zacnym domu polskim, żywym tradycjami walk o polskość, uczęszczał do Gimnazjum Biskupiego „Collegium Marianum” oraz do Seminarium Duchownego w Pelplinie. A w Monasterze otrzymuje doktorat filozofii i promocję ukończenia studiów z najwyższą pochwałą „summa cum laude”. Święcenia kapłańskie otrzymuje 9 marca 1895 r., poczem zostaje profesorem Seminarium Duchownego w Pelplinie, skąd przeniesiony zostaje najpierw do Złotowa, a następnie dnia 15 września 1903 r. obejmuje probostwo w Zakrzewie.

W swej pracy duszpasterskiej jak i naukowej podkreślał na każdym kroku polskość swego ludu, a swym nieugiętym charakterem i silną wolą świecił przykładem, jako godny wzór kapłana - Polaka. Pracę społeczną i religijną rozpoczyna od swej parafii w której wznosi piękny kościół mury i przystają go obrazami świętych polskich i napisami polskimi, wznosi kaplicę przydrożną, zakłada Polski Bank Ludowy, szkołę polską, a wreszcie buduje Dom Polski. W Polsce istnieje podobna wioska, doprowadzona również do rozkwitu przez ks. Bliźnińskiego. To Lisków w powiecie kaliskim. To też, kiedy przyjeżdża li rodacy nasi z kraju do Zakrzewa, mówili z podziwem: — Toż to drugi Lisków. A myśmy cieszyli się i nazywali Zakrzewo stolicą duchową Polaków w Niemczech, jako że stamtąd promieniowała polskość najwspanialszej w osobie wielkiego księdza patrioty — czytamy w opolskich „Nowinach Codziennych”.

Na początku wojny zostaje ks. dr. Domański uwięziony. Po wojnie Zakrzewo przechodzi tragiczne koleje wytyczania granicy polsko - niemieckiej, a bojówki „Grenzschutzu” urządzają napad na kościół i plebanie zakrzewską. A kiedy skończył się okres walk granicznych, rozpoczęła się walka cicha, podjazdowa z nieugiętym polskim proboszczem. Prasa niemiecka nie szczędziła miejsca na ataki na osobę przywódcy ludu polskiego w Niemczech. W książkach nawet wypisywano paszkwile i judzono przeciwko kapłanowi - Polakowi, który trwał uparcie na swym posterunku.

A śp. ks. dr. Domański nie ułakł się ni razu, jeno tym mocniej, tym gorę-

ciej oddawał się sprawie polskiej w Rzeszy i zachęcał do wytrwania.

W r. 1931 jako długoletni wiceprezes Związku Polaków zostaje powołany przez lud polski w Niemczech na stanowisko prezesa naczelnej organizacji naszej. Równocześnie jest patronem Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech, kuratorem Związku Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech, członkiem rady naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicą oraz szeregu innych organizacji i instytucji polskich. Ogłasza szereg artykułów i broszur o treści religijno - narodowej, a wszyscy w pamięci jeszcze mają jego piękne i głębokie przemówienie, wygłoszone na Kongresie Polaków w Niemczech.

W ostatnich latach w jego umiłowanym Zakrzewie stworzono mu wielkie trudności. Przydzielono mu jako wikarego księdza-Niemca który z ambony głosił, iż kiedy ks. proboszcz oczy zamknie, Zakrzewo będzie niemieckie. Pamiętamy jeszcze

dobrze, jak dzięki księdzu wikaremu parafianie zakrzewscy Polacy musieli iść do więzienia za śpiewanie pieśni polskich w kościele. Znamy dobrze ten szereg codziennych trudności, którymi zatrutowano życie człowieka nieskazitelnego a miłującego wiarę i mowę swych Ojców.

Jednocześnie ciężka choroba żarła sterylne walkami organizm, aż przed kilku tygodniami zmogła ks. patrona Domańskiego. Przewieziony do lecznicy w Berlinie, nie mógł poddać się już koniecznej operacji, bo ciało zbyt było sterane.

W dniu 21 kwietnia o godz. 18.45 oddał Bogu ducha człowiek, który całe życie walczył nie dla siebie, ale dla swego ludu, człowiek, który gorąco umiłował polskość i wierzył najmocniej w jej ostateczne zwycięstwo. Odszedł, ale wiara jego i miłość jego pozostały.

Zostały w ludzie polskim w Niemczech.

Zmiany na Bałkanach

We wtorek odbyło się na Dunaju spotkanie króla Karola rumuńskiego z księciem Pawłem, regentem Jugosławii.

W związku z tym spotkaniem obiegły prasę europejską pogłoski, że nastąpiło porozumienie Rumunii i Jugosławii w sprawie ustępstw na rzecz Bułgarii, umożliwiających jej przystąpienie do ententy bałkańskiej. Ustępstwa te mają dotyczyć dwóch powiatów Dobrudży, o które Bułgaria oddawna upominała się u Rumunii. Jak zapewniają, Rumunia zgodziła się obecnie na ustąpienie tych powiatów, pod warunkiem, że ich zwrot nie nastąpi natychmiast, aby nie stwarzać precedensu do wysunięcia pod adresem Rumunii żądań terytorialnych ze strony Węgier. Jako gwarantka porozumienia bułgarsko - rumuńskiego występuje — według tych informacji — Jugosławia.

Jeśli powyższe pogłoski odpowiadają rzeczywistości, porozumienie rumuńsko - bułgarskie przy udziale i pośrednictwie Jugosławii stanowi poważną zmianę w stosunkach politycznych na Bałkanach. Dotychczas Bułgaria, należąc do grupy państw rewizjonistycznych, znajdowała się pod wpływem państw osi. Szczególnie Niemcy opiekowali się gorliwie Bułgarią, budując na jej antagonizmach do państw sąsiedzkich spore nadzieje. Niezaspokojone bowiem pretensje bułgarskie i wynikające stąd niechęci względem pozostałych państw bałkańskich stanowiły dla dyplomacji niemieckiej dogodną podstawę w jej działaniach na tym terenie.

Ostatnie wypadki w basenie Dunaju, Anschluss austriacki, aneksja Czech, usadowienie się Niemców w Słowacji, przychylny stosunek do rewizjonizmu węgierskiego, podobnie jak i ostatni traktat gospodarczy z Rumunią, wywołały na Bałkanach poważne zmiany nastrojów, wyrażające się w dążeniu do ogólnego porozumienia państw półwyspu. Zajęcie Albanii przez Włochów przyspieszyło proces konsolidacji stosunków bałkańskich, które pod wpływem gwarancji francusko - angielskich dla Rumunii i Grecji oraz układów państw zachodnich z Turcją o otwarcie cieśniny zaczęły szybko ewoluować w niepożądanym dla Niemiec kierunku.

Wyrazem tej ewolucji, obok porozumienia bułgarsko - rumuńskiego, są głębokie zmiany, zachodzące w wewnętrznych stosunkach Jugosławii. W czasie spotkania króla Karola z księciem Pawłem, ten ostatni powiadomił władzę Rumunii, że pomiędzy premierem jugosłowiańskim Cvetkovicem a przywódcą Chorwatów, doktorem Maczkiem zawarty

W sobotę przyjechał do Warszawy francuski minister robót publicznych Anatol de Monzie. Powodem przybycia p. de Monzie jest uroczyste otwarcie drugiego toru linii kolejowej Karsznice — Siemkowice, oraz odcinka Siemkowice — Częstochowa na linii Herby Nowe — Gdynia. Jak powszechnie wiadomo, linia ta została zbudowana przy pomocy kapitałów francuskich.

Kolej łącząca Górny Śląsk z Gdynią posiada wielkie znaczenie gospodarcze dla Polski. Znaczna część eksportu węglowego z naszego kraju idzie morzem, zbudowanie tedy kolei, któraby w najkrótszej linii łączyła kopalnie węgla z morzem, było koniecznością. Słuszną tedy jest — już z tego punktu widzenia — rzeczą, że otwarcie nowych odcinków kolei będzie obchodzone uroczystości; zarazem jest rzeczą zrozumiałą, że na uroczystość przyjeżdża minister państwa, z którego

pochodzi część kapitałów, za które nowa kolej jest zbudowana.

Wypada jednak stwierdzić, że okoliczności nadają przyjazdowi p. de Monzie znaczenie polityczne.

Ujawnienie dążeń niemieckich w stosunku do wschodu Europy i stanowisko rządu niemieckiego, w stosunku do Polski, ujawnione w pamiętnym dniu 21 marca, wytworzyło nowe położenie polityczne. Wyrazem przemian stało się znane wystąpienie Anglii, co — jest to rzecz całkiem jasna — ożywia w sposób wyraźny przymierze polsko - francuskie.

Przyjazd p. de Monzie jest niewątpliwie przejawem tej nowej sytuacji, jest objawem, świadczącym o tym, że tak właśnie rozumiana jest ta sprawa we Francji.

Szeroka opinia polska pamięta doskonale rolę jaką odegrała Francja i w czasie wojny ostatniej i w czasie konferencji pokojowej. Polacy wiedzą, co zrobił żołnierz francuski dla sprawy odrodzenia państwa polskiego. Opinia polska zdaje sobie też zupełnie dokładnie sprawę z tego, jak ważnym czynnikiem równowagi europejskiej jest przymierze polsko - francuskie.

Ani Francja, ani Polska nie mają żadnych zamiarów agresywnych, Polska zwłaszcza potrzebuje pokoju dla swej organizacji wewnętrznej. Widać jednak, że kierownicy polityki francuskiej przeszli wyraźnie od złudzeń pacyfistycznych i genewskich na grunt polityki realnej, a więc wspierającej się na zasadzie równowagi sił politycznych w Europie. Stąd zaś płynie zrozumienie znaczenia tych państw, które są położone na wschód od Niemiec. Fakty powyższe muszą wpłynąć na pewne przeobrażenia w dotychczasowej taktyce politycznej Francji.

Jeśli chodzi o Polskę, to wypadki ostatnie wykazały, że naród polski ma wyraźne, zgodne z tysiącletnim doświadczeniem, stanowisko polityczne. Nie tylko logika polityczna, lecz elementarne instynkty wskazują, co Polska ma myśleć i co Polska ma robić. Wskazane powyżej czynniki są tak silne i tak mocno ugruntowane w umysłach i sercach Polaków, że one muszą zadecydować w ostatniej instancji o polityce i zachowaniu się Polski.

Oto są elementy sytuacji, które sprawiają, że pobyt ministra francuskiego w naszym kraju nabiera znaczenia politycznego, że jest on dla szerokiej opinii okazją do dania wyrazu swego zarówno uczuciowego, jak rozumowego stosunku do Francji i do porozumienia polsko - francuskiego.

Komuniści wydalen z pasa granicznego

BARANOWICZE, 24.4. Starosta powiatowy baranowicki w dniu 18 bm. wydał decyzję o wysiedleniu z pasa granicznego na okres 3 lat niżej wymienionych osób karanych za działalność komunistyczną czy też za przekroczenie przepisów o Granicach Państwa, a mianowicie: Z gm. Lachowicze — Globała Aleksego, m-ca wsi Jackowszczyzna, Skryckiego Sergiusza m-ca wsi Podlesie, Broniewicza Mikołaja m-ca wsi Podlesie, Kucharczyka Ignacego m-ca Zarytowa. Poczekałoj Aleksego m-ca wsi Ostrów. Łojko Wincentego m-ca wsi Koniuchy, Kiczyljo Mikołaja m-ca wsi Koniuchy.

Niemcy konfiskują gazety polskie na granicy

Na przejściach granicznych Polski do Niemiec funkcjonariusze niemieccy konfiskują podróżnym wszystkie posiadane gazety polskie. W przeciwieństwie do tego pisma niemieckie, zjeżdżając wprost nienawścią do Polski płyną olbrzymią falą do nas bez żadnych przeszkód. Również w fantastycznych ilościach sprowadzane są do Polski ilustracje niemieckie, które są bojową propagandą hitlerzy-

mu Z drugiej znowu strony, udających się na polską stronę podróżnych zmusza się do zebrania ze sobą propagandowych broszur. Szczególnie podatkiem tym obarczani są pracujący po niemieckiej stronie robotnicy, którzy wracają do Polski do domu. Podróżnym tym wypycha się wprost na przejściach granicznych broszury po 10 gr. od sztuki.

PAX GERMANICA

Używanie pięknie brzmiących, lecz pozbawionych treści frazesów, było do niedawna przywilejem mówców „demokratycznych”. Powtarzali oni nieustannie, że pragną pokoju i tylko pokoju, nadewszystko pokoju. Skondensowanym produkowaniem pacyfistycznego frazesu zajmowała się byleż, a niesławnej pamięci Liga Narodów.

Od pewnego czasu nie schodzi słowo „pokój” z ust mówców urzędowych niemieckich.

Oto w przededniu 50 rocznicy urodzin kanclerza Hitlera wygłosił min. Goebbels w Berlinie przemówienie, w którym, między innymi, powiedział, że „możemy zanotować znowu szczęśliwy fakt, że mapa Europy zmienia się na korzyść Rzeszy w najszerszym tego słowa znaczeniu. Zmiana ta, niemająca precedensu w historii — dokonana się bez rozlewu krwi. Miała ona jedynie za cel zabezpieczenie pokoju w tej części Europy, gdzie przeciwieństwa ścierały się tak ostro, że groziło niebezpieczeństwo, iż tutaj mogłaby wybuchnąć ogólna pożoga europejska”.

Czyż zmiana ta nie miała precedensu? Przewracając karty dziejów, zaborów podobnych stwierdziłbyśmy wiele. Wystarczy przypomnieć drogi rozbiór Polski w wieku XVIII, wszak inicjatorem pierwszego z nich był Fryderyk Wielki, a dwa — pierwszy i trzeci także się odbyły „bez rozlewu krwi pruskiej”. Zajęcie przez Prusy „bez rozlewu krwi” w r. 1772 Warmii, województw malborskiego, pomorskiego, chełmińskiego i części Kujaw jest tedy wcale ładnym precedensem. Nic się tedy, jak widzimy, w sposobie myślenia i metodach politycznych od Fryderyka Wielkiego do czasów obecnych nie zmieniło.

Tych samych też używa się obecnie argumentów, co w wieku XVIII. Rozbiory Polski były także potrzebne dla zachowania „pokoju” w Europie wschodniej. Między sobą tylko nazywano rzeczy po imieniu: pisał tedy na przykład Fryderyk II do brata swego Henryka, który tak dużą rolę odegrał przy pozyskaniu Katarzyny II, która chciała zagarnąć całą Polskę, dla idei rozbioru: „przystąpimy do komunii ciała eucharystycznego, jakim jest Polska, i jeżeli to nie będzie zbawienie dla naszych dusz, będzie z pewnością wielką rzeczą dla dobra naszych państw”.

Dziś, jak w wieku XVIII, dążą Niemcy do takiego urządzenia Europy wschodniej, jakie im jest potrzebne z punktu widzenia ich interesów, z punktu widzenia dążeń do zapewnienia sobie przestrzeni życiowej (Lebensraum) na wschodzie. Chcą tedy w tej lub innej formie poddać swej woli narody w tej części naszego kontynentu, pragną jedne z nich zaanektować, inne wziąć pod swój protektorat, a inne jeszcze uzależnić od siebie. Cała Europa wschodnia ma służyć interesom Niemiec, wspierać je politycznie i wojskowo, karmić i bogacić. Wzajemnie za to będą miały ludy tej części świata zapewniony pokój — pax germanica.

Pokój taki byłby oczywiście korzystny dla Niemców, lecz byłby niewolą i hańbą dla ich wasali. I dlatego nie masz dość wielkich ofiar, by do pokoju takiego nie dopuścić, by się przed nim obronić.

Używanie zaś przez przedstawicieli Niemiec takich argumentów, nie prowadzi do żadnego celu. Boć nikt im nie uwierzy, nikt ich nie weźmie na serio. Uważamy, że byłoby o wiele lepiej i godniej, gdyby Niemcy mówili wyraźnie i szczerze, do czego dążą i o co im chodzi, by politykę swą uzasadniali w ten sposób, że służy ona ich interesom, że jest potrzebna dla ich państwa. Ukryć swych istotnych zamierzeń już nie zdołają. W dniu 21 marca br., stawiając znane propozycje Polsce, odkryli karty, nic już nie zdoła zatrzymać w umysłach polskich wrażenia tego faktu. Dzień 21 marca r. 1939 jest dniem zwrotu w polityce Niemiec narodo - socjalistycznych w stosunku do Polski. W dniu tym ujawniło się z całą dokładnością, jak sobie Niemcy dzisiaj wyobrażają o pax germanica na wschodzie Europy. Byłaby to cisza śmiertelna na gruzach niezależności i nadspodziewaną godnością narodów na wschód od Niemiec zamieszkałych.

X. Y.

1 maj to święto żydo - komuny

Zbliża się dzień 1 maja, w którym organizacje marxistowskie nawoływać będą robotnika polskiego do skupiania się pod czerwonymi sztandarami międzynarodówek.

Kierowany przez żydostwo światowe i jego celom ostatecznym służący klasowy ruch zawodowy ponownie usiłować będzie obalamucić polskie masy pracujące kłamliwymi hasłami międzynarodowej solidarności proletariatu i zbrodniczą ideą walki klas.

Grając demagogicznie na nędzy i rozgoryczeniu mas bezrobotnych i wyzyskiwanych w pierwszym rzędzie przez kapitał obcy, marxiści pod płaszczykiem walki o pracę i dobrobyt usiłują skierować robotnika polskiego przeciwko tym czynnikom, które dążą do zbudowania Wielkiej i Sprawie dliwej Polski. Historia lat ostatnich dobitnie wykazuje szkodliwość socjał komuny dla narodów. Wszędzie tam gdzie robotnik dawał posłuch podstępom żydowskiemu, agentom międzynarodówek — zamiast ładu i pokoju — szerzyła się wzajemna nienawiść i dezorganizacja; zamiast rozwoju gospodarczego i dobrobytu — zniszczenie, pożoga, i głód; zamiast potęgi państwa i narodów — upadek i spoleglenie, a nawet utrata niepodległości. Rosja Sowiecka, Francja pod rządami socjał - komunistycznymi Żyda Bluma, czerwona Hiszpania pod władzą Żydów z Kominternu, Czechosłowacja sprzedana w niewolę przez rządy masonskie i czerwonych opiekunów z Moskwy i Paryża, — oto są wymowne przykłady dążeń i skutków działalności międzynarodówek. Te straszliwe przykłady winny pouczyć i uświadomić robotnika polskiego o niebezpieczeństwie jakie ściąga na Polskę, na swoją rodzinę i siebie, dając posłuch agitacji marxistowskiej.

W chwili dziejowej, tak doniosłej jak obecna, gdy Ojczyzna nasza wymaga skupienia wszystkich sił materialnych i duchowych, aby zwycięsko wyjść z oczekujących ją walk i zagrożeń — każde działanie osłabiające nasz organizm narodowy, — winno być napiętnowane jako zdrada.

Dzień 1 maja, jako dzień mobilizacji sił wrogich Narodowi Polskiemu — nie może być świętem robotnika polskiego, który tylekroć czynem udowodnił swą nierozdzielność z Narodem i miłość ofiarną Ojczyźnie.

Przebudowa ustroju społecznego Polski nie może iść w myśl błędnych hasel socjał - komuny, gdyż zamiast pożądanego poprawy stosunków i ugruntowania zasad sprawiedliwości społecznej, nieuchronnie spowoduje nędzę powszechną i ucisk nieznosny polskiej warstwy pracującej przez obcego najęzdcę i Żyda - kapitalistę.

Jedynie narodowy program społeczny i gospodarczy, wyzwalający twórcze siły narodu, oparty o niewzruszone zasady chrześcijańskiej sprawiedliwości wszystkich warstw społecznych stworzyć może trwałe warunki dobrobytu i rozwoju kulturalnego robotnika polskiego. Program

ten może być zrealizowany tylko łącząc siły państwo narodowe. Polska silnie z ogólnym przekształceniem Polna na zewnątrz i pozabawiona wrogów wewnętrznych, jakimi są: żydostwo i organizacja marxistowskie kierowane przez czynniki obce, jedynie daje gwarancję, że tak ważny czynnik społeczny, jakim jest robotnik będzie na leżycie traktowany pod względem jego potrzeb ekonomicznych, godności pracy i zasług przy wspólnym budowaniu gmachu ojczystego dla przyszłych pokoleń.

Dlatego też w dniu 1 maja w pochodach socjał - komuny nie ma miejsca dla robotnika polskiego. Niech maszerują Żydzi i ich pacholki, abyśmy mogli ich widzieć i policzyć,

by w czas odpowiedni oczyścić Polskę z tego robactwa.

Wolność, pracę i chleb przyniesie robotnikowi jedynie Polska Narodowa, o którą walczy Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska“.

Nawołujemy robotników polskich, by nie świętowali dzień 1 maja, gdyż jest to dzień nienawiści, a nie zgody — dzień zemsty a nie sprawiedliwości, dzień zdrady międzynarodowej, a nie śmiechu dla narodu.

Robotnik polski nie może iść razem z wrogami i zdrajcami.

Cheśmy żyć i pracować w Wielkiej Narodowej Polsce!

Precz z marxistowskim obchodem 1 maja! Niech żyje narodowy ruch zawodowy „Praca Polska“.

O CO CHODZI?

W wielkopiątkowych wydaniach prasy berlińskiej ukazały się, jak na komendę, artykuły określające stanowisko rządu niemieckiego względem Polski. Sposobność dało umówienie między rządem polskim i angielskim zarysu polsko - angielskiego układu o wzajemnej gwarancji na wypadek agresji. Niemcy uznały pokojowy układ za casus belli dyplomatycznej, a zarazem skorzystały z okazji, by przedstawić opinii polskiej „skromne życzenia“ Niemiec.

— Rząd polski — czytaliśmy w wielkopiątkowym wydaniu berlińskim, „Voelkischer Beobachter“ wie pozytywnie i znajdzie to czarno na białym w aktach warszawskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, iż rząd Rzeszy trudził się od miesięcy, ażeby załatwić w sposób ostateczny i na wielką zakrojony skalę nierozwiązane zagadnienia istniejące między Polską i Niemcami na podstawie ustalonych obustronnie w pakcie Hitler — Piłsudski z 1934 roku dróg pokojowych.

Rozwiązanie takie zapewniłoby Polsce tymczasem na pół wieku (auf ein halbes Menschenalter) całkowitą niepodległość i nienaruszalność jej terytorium.

Rzesza nie życzy sobie nic więcej jak tylko powrotu małego, zamkniętego obszaru, zamieszkałego wyłącznie przez Niemców i wolnej drogi do niemieckiego północno - wschodu“.

Chodzi więc Niemcom rzekomo tylko „o to troszeczkę“.

Dla dwóch względów dano Niemcom odpowiedź odmowną, znaną już z informacji publicysty francuskiego, wczoraj w naszym piśmie ogłoszonych: raz dlatego, że „to troszeczkę“ jest akurat tą odrobiną, bez której

Polska nie byłaby państwem samodzielnym, a po wtóre, że na „tym troszeczkę“ wcale nie kończą się „życzenia niemieckie“.

Bo oto prawie w tym samym czasie w jakim berlińskie wydanie „Voelkischer Beobachter“ ogłosiło je światu, w wydaniu wiedeńskim pisma ukazał się w Wielką Środę dalszy ciąg już nie życzeń, jeno konkretnych planów niemieckich w Europie wschodniej i południowo - wschodniej. Opisując „nową drogę ku przyszłej Europie środkowej, kreślił wiedeński „Voelkischer Beobachter“ takie jej linie rozwojowe (w streszczeniu).

Jedynolitej organizacji Wielkich Niemiec odpowiada różnorodność organizacji Europy wschodniej i południowo - wschodniej. Koncentracja sił narodu niemieckiego, dokonywana cała się wyrażnie na zasadzie prawa życiowego, które można by nazwać prawie prawem fizycznym — koncentracja tych sił musi spowodować (nach sich ziehen) federacyjne rozluźnienie w europejskim obszarze wschodnim i południowo - wschodnim. Walka o wolność Słowacji dokonała się w cudowny sposób w granicach alternatywy: albo pełna autonomia albo protektorat nad narodowymi prawami życiowymi Wielkich Niemiec, rozumujących narodowo (völkisch) i będących najpewniejszym gwarantem wszystkiego, co narodowe —

— „Utworzenie protektoratu czesko - morawskiego i przyjęcie opieki nad Słowacją przez Rzeszę było przejściem decydującej części drogi ku nowej Europie środkowej. Historia i tajemnica obszarów skierowały politykę niemiecką, od-

Imperializm i nacjonalizm

Niepokój obecny w Europie jest następstwem dążeń imperialistycznych dwóch państw: Niemiec i Włoch. Państwa te zostały gruntownie zreorganizowane na podstawie ideologii nacjonalistycznej. Zyskało im to szerokie sympatie w całym świecie. Ideologia „demokratyczna“, która panowała w wieku XIX, przeżyła się. Po wielkiej wojnie wszystkie narody dążyły do oparcia swego ustroju i swego życia wewnętrznego na nowych, bardziej nowoczesnych zasadach. To, co zrobiono w Niemczech i we Włoszech, budziło podziw i chęć naśladowania. Zdawało się, że stoimy w przededniu

odrodzenia kultury i cywilizacji rasy białej.

Nagle jednak, najpierw Niemcy, a potem Włosi ujawnili dążenia imperialistyczne. Niemcy postanowili zapanować nad całą Europą wschodnią, a Włosi w Afryce i na morzu Śródziemnym.

Jest to niewątpliwie dowodem słuszności ideologii nacjonalistycznej że narody, które ją wyznają, wykazują taką prężność i siłę. Wydaje się nam jednak, że prężność ta i siła winny znaleźć inne zastosowanie, niż imperializm.

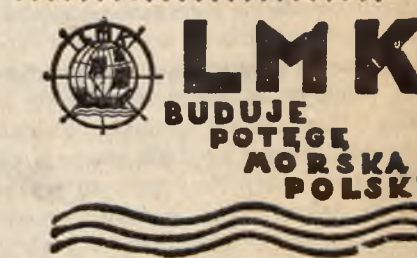
Imperializm w dawnym sensie jest przeżytkiem. Ideologia nacjonalistyczna jest własnością nie tylko Niemiec i Włoch, lecz także innych narodów — europejskich i nieeuropejskich.

Państwa, położone na wschód od Niemiec, nie mają żadnej ochoty „tania się pożywką dla życia i rozwoju narodu niemieckiego. Państwa te mają także ruchy nacjonalistyczne, posiadają poczucie własnej siły i mocne postanowienie zachowania pełnej niezależności. Poczucie to jest tak silne, że istnieje gotowość bronięcia się przeciw imperializmowi niemieckiemu z bronią w ręku. Jest tedy ten imperializm w jaskrawej sprzeczności z nowoczesnym układem stosunków w Europie wschodniej, jest skazany na niepowodzenie.

A Afryka i morze Śródziemne? Na morzu panują państwa europejskie, w Afryce północnej są posiadłości i protektoraty tych państw. Stan ten jednak będzie trwał tak długo, jak długo będzie pokój w Europie. Gdy państwa ludów rasy białej wdadzą się w dążą i mordczą wojnę, zaczną się szalać i walić ich panowanie na innych kontynentach. Bo wśród ludów Afryki i Azji są także dążenia nacjonalistyczne. Godzą się one z przewagą ludzi rasy białej tylko z konieczności. Niech ci ludzie biali zaczną się mordować między sobą, niech zapanuje zamęt, a na pewno skorzystają z tego ludy Azji i Afryki, by się wyzwolić spod panowania obcego.

Skorzystają przede wszystkim narody wyznające Islam. Wśród nich od szeregu lat zdobywają coraz większy wpływ dążenia nacjonalistyczne. Czekały one tylko na dogodną chwilę, by zarówno Anglików, jak Francuzów i Włochów wrzucić do morza Śródziemnego. Wielka wojna w Europie byłaby z pewnością końcem panowania Europejczyków w Maroku, w Tunisie, w Libii, w Egipcie itd. I tutaj imperializm byłby zlikwidowany przez nacjonalizm.

Dążenia imperialistyczne Niemiec i Włoch są oparte na podstawie nie-realnej. Są to dążenia złudne i niemożliwe do urzeczywistnienia. Co więcej — są to dążenia, które prowadzą do katastrofy dla kultury i cywilizacji europejskiej, bo wojna powszechna w Europie musiałaby doprowadzić do likwidacji roli państw naszego kontynentu w świecie.

Pożar statku

LA SEYNE, PAT. W poniedziałek po południu wybuchł na pokładzie starego parowca „Angers“ pożar. Statek ten znajdował się już od sześciu miesięcy w stoczni i przeznaczony był na rozbiórkę. Z powodu silnego wiatru ogień szybko ogarnął znaczną część parowca. Akcja ratownicza, prowadzona przez oddziały straży ogniowej, trwała do wtorku rano.

Według przypuszczeń, ogień powstał podczas prowadzenia wstępnych prac nad rozbiórką. Wobec tego, że prace te były już podjęte, statek nie przedstawiał większej wartości.

Pożar jednak był niebezpieczny ze względu na to, iż w bezpośrednim sąsiedztwie statku mieściły się składy francuskiego przedsiębiorstwa handlu cego płynnym paliwem oraz budynki wojskowe, w którym znajdował się pewien zapas materiałów wybuchowych.

Centralne władze warszawskie doceniają rolę Lwowa!

LWÓW, 24.4. — Sprawa robót publicznych i związana z nią sprawa zatrudnienia bezrobotnych we Lwowie posunęła się wydatnie naprzód i jest nadzieja, że będzie w zupełności załatwiona ku pożytkowi miasta i zainteresowanych pracowników fizycznych. Niestety, pewne zahamowania wyniknęły i z przyczyn zasadniczych i z powodu pewnej opieszałości czynników miejscowych.

Jak wiadomo, magistrat zatrudnił na swoich robotach na razie tylko 1800 ludzi, zamiast zapowiadanych 2600, tłumacząc, iż brak funduszy nie gwarantuje długotrwałości robót przy większej liczbie robotników.

W sprawie tej doszło nawet do dość rażących demonstracji bezrobotnych na małą skalę. Reprezentacja polskiego świata pracy, Związek Zawodowy „Praca Polska“, rozpoczęła odpowiednią akcję. Delegacja u p. wicewojewody Małachowskiego, wyjazd delegacji z memoriąłem do Warszawy, zrobiły swoje.

Poinformowany ponadto przez podwładne czynniki urzędowe przyjechał w niedzielę do Lwowa minister opieki społecznej, p. Kościalkowski, który na miejscu zapoznał się z sytuacją i wydał potrzebne zarządzenia.

Delegacja „Pracy Polskiej“ ze Lwowa w osobach mec. M. Nadachowskiego i sekretarza okręgowego kol. Ludwika Kopia udala się, razem z sekre-

tarzem generalnym Pracy Polskiej, kol. Józefem Bąkowskim z Warszawy, do Ministerstwa Opieki Społecznej w ub. tygodniu i przedłożyła tam memoriał, obrazujący potrzeby zatrudnienia bezrobotnych we Lwowie. Zastępca naczelnika wydziału p. radca Wróblewski przyjął delegację z dużą życzliwością i wysłuchał jej postulatów. Ponadto delegacja przedstawiła te sprawy w Dyrekcji Funduszu Pracy, gdzie również wysłuchano jej życzeń i poglądów.

W obu tych instancjach oświadczone delegatom „Pracy Polskiej“, iż rzeczywiście w związku z obecną ogólną sytuacją dotacje na roboty publiczne i prywatne finansowane przez Fundusz Pracy zostały dla Lwowa zmniejszone. Równocześnie jednak te same przyczyny powodują wielki wzrost ważności Lwowa i Małopolski Wschodniej dla Rzeczypospolitej. Sprawy te są przez czynniki centralne doceniane i niewątpliwie stanowisko to wywrze już wkrótce bardzo dodatni wpływ na sprawę zatrudnienia we Lwowie. W rozmowie tej wspomniano również, że pewne przeszkody w zatrudnieniu wynikły nie winy Funduszu Pracy, gdyż np. okazało się we Lwowie, iż chwilowo nie można rozpocząć robót, bo nie dostarczono na czas kostki brukowej!

Informują nas również, iż przebieg wizyty min. Kościalkowskiego

każe się spodziewać rychłej poprawy na rynku pracy we Lwowie. Zamierzano podobno bezzwłocznie uruchomić budowę hal targowych na p. Teodora oraz na pl. Bolesława Prusa (dawniej św. Zofii), ale okazało się, że pomimo zapowiedzi, głoszonych przez pewne koła, zbliżone do magistratu jeszcze w zimie — nie ma ani planów ani szkiców, ani przetargów nie przygotowano itp. Na marginesie tej sprawy zauważyć należy, iż czynnikami miejskimi tu nie dopisały. Nie wiemy, czy tymi sprawami zajmował się zarząd miejski, bo jego posiedzenia są poufne, ale napewno nie zajęła się nimi obecna Rada, której rządząca większość ograniczyła się do palenia pochwalnych kadzideł na cześć Magistratu i podnoszenia rąk jakby na komendę przy głosowaniu.

Teraz trzeba działać szybko. Bezrobotni, wyniszczeni długą bezczynnością, stanowią w życiu miasta element „niebezpieczny“. Nie kupują na wet na konieczne utrzymanie, bo nie mają za co. Gdyby zaś, jak krąży pogłoski, pewnej ilości bezrobotnych zaofiarowano zatrudnienie poza Lwodem — np. C.O.P., to trzeba pamiętać, aby pierwszeństwo do tych robót mieli robotnicy, którzy przybyli do Lwowa niedawno, oraz kawalerowie przed żonatymi, gdyż mają lepsze warunki do zmiany miejsca pobytu.

Przygotowania do wyborów w Łęczycy

(Od własnego korespondenta)

Łęczycy, w kwietniu

Dnia 27 marca 1939 r. zostały zarządzone wybory do Rady Miejskiej w Łęczycy.

Jeszcze przed zarządzeniem urzędowym wyborów powstał w Łęczycy z inicjatywy Tow. Właścicieli Nieruchomości, oraz Kupców Chrześcijańskich. Komitet Wyborczy, mający na celu stworzenie jednej polskiej listy. Do Komitetu tego weszli przedstawiciele licznych organizacji społecznych i gospodarczych oraz Stronnictwa Narodowego i O.Z.N. Już na pierwszym zebraniu organ. Komitetu, przedstawiciele O.Z.N. zorientowali się, że są w mniejszości, zażądali wystąpienia zaproszenia do Komitetu całego szeregu organizacji o charakterze wojskowym tj. Z.O.R., Związek Strzelecki, Związek Rezerw. i t. d., aczkolwiek przedtem zastrzegali się, że wybory nie mogą nosić charakteru politycznego, tylko ściśle gospodarczy. Na następne zebranie wpłynęły już zgłoszenia formalne, pisane według jednego schematu tych właśnie organizacji oraz takie same zgłoszenia Frakcji Rewolucyjnej i komunistycznych polsko - żydowskich związków zawodowych. Wówczas przedstawiciele Stronnictwa Narodowego oraz przedstawiciele niektórych organizacji społecznych zastrzegali się, że jeżeli te organizacje zostaną przyjęte do Komitetu, to oni będą zmuszeni Komitet opuścić. Ponieważ przedstawiciele O.Z.N. oświadczyli, że chcą pracować z socjalistami i ze związkami zawodowymi polsko - żydowskimi, Komitet został rozwiązany.

Na drugi dzień po rozwiązaniu Komitetu, zgłosił się przedstawiciel utworzonego już Komitetu Wyborczego O.Z.N. z prośbą o dalsze pertraktacje, na co otrzymał oświadczenie od przedstawicieli Stronnictwa Narodowego, że od zasady przyjętej odstąpić nie może i dalsze pertraktacje uważa za bezcelowe. Teraz przedstawiciele O.Z.N. na wszystkich zebraniach wyborczych, w dalszym ciągu winę rozwiązania Komitetu przypisują narodowcom, ubierając się nawet w tożsamość antysemityzmu, z czym im nie bardzo do twarzy.

W niedzielę palmową kwestowali Żydzi, na rzecz pomocy dla bezrobotnych, zaproszeni na kwestarzy przez Komitet (O.Z.N.), tak jakby w Łęczycy nie było polskich organizacji. Żydzi kwestujący, jednak swoich nie prosili o datki, natomiast nachalnie napastowali ludność polską.

Narodowcy, nauczeni przykładem Krakowa, podejrzewali od samego początku, że chęć współpracy O.Z.N. ze Stronnictwem Narodowym nie była szczerą.

O.Z.N. urzędują ciągle zebrania

przedwyborcze, mając do swej dyspozycji trzy sale; salę rady pow., salę rady miejskiej i salę straży pożarnej. Komendant miejscowej Straży Pożarnej oświadczył narodowcom, że sali na ich zebranie przedwyborcze udzielić nie może. Narodowcy więc będą mieli akcję wyborczą bardzo utrudnioną. Da Bóg, jednak, że zwyciężą.

Dzień wyborów — 30 kwietnia br. będzie sprawdzianem dojrzałości społeczeństwa łęczyckiego, dojrzałości uczuć katolicko - narodowych. (r)

O katolicki i narodowy charakter Kielc Odezwa Katolicko-Narodowego Komitetu Wyborczego

KIELCE. — Stowarzyszony z inicjatywą Stronnictwa Narodowego Katolicko - Narodowego Komitet Wyborczy do Rady Miejskiej w Kielcach wydał odezwę do Polaków, mieszkańców Kielc, tej treści:

Polacy! W dniu 21 maja 1939 r. odbędą się wybory do Rady Miejskiej w Kielcach. Od wyników tych wyborów zależy będzie ideowe oblicze samorządu i kierunek jego gospodarki w najbliższym pięcioleciu.

Dziejowego znaczenia przemiany zachodzące dziś w strukturze Narodu Polskiego obarczają samorządy miejskie niezwykle odpowiedzialnością. Ustanawiają one zasadniczy obowiązek pojmowania prac samorządowych jako całości i świadomego organizowania życia miast nie tylko jako ognisk kultury narodowej, lecz również jako narodowych centrów gospodarczych, wchłaniających nadmiar ludności wiejskiej, wprowadzających świeże siły do polskiego życia narodowego.

Kielce, jedno z największych miast C.O.P-u, miasto o dużych tradycjach i wybitnym charakterze narodowym i katolickim, mają wyjątkowo wielkie i trudne zadania do spełnienia, domagające się rychłego rozwiązania.

Zadania te wypływają w pierwszym rzędzie z geograficzno - gospodarczego położenia naszego miasta, a dalej z błędów dotychczasowej gospodarki miejskiej, niezgodnej z należytą przygotowaniem miasta do zmienionych warunków.

W zrozumieniu tego stanu rzeczy niżej podpisani zawiązują katolicko - narodowy komitet wyborczy, stawiający sobie za zadanie wprowadzenie do nowej Rady Miejskiej możliwie największej liczby radnych, którzy w samorządzie naszego miasta walczyć będą:

- o katolicki i narodowy charakter Kielc,
- o całkowite odżyźnienie naszego miasta,
- o pracę dla bezrobotnych, a nie o jałmużnę,

Wybory w Zakopanem

ZAKOPANE —16.4— W tych dniach Starosta Powiatowy w Nowym Targu wydał zarządzenie rozpisujące wybory do rady miejskiej w Zakopanem.

Jako dzień wyborów wyznaczono 21 maja 1939 r. Rada miejska w Zakopanem składać się będzie z 24 radnych. Dla celów wyborczych miasto podzielone będzie na 8 okręgów wyborczych, z których każdy wybierać będzie 3 radnych.

W szranki wyborcze stanie w Zakopanem Stronnictwo Narodowe, które niewątpliwie zgłosi kandydatów we wszystkich okręgach wyborczych. (j)

Ziemia opoczyńska wzorem pracy narodowej

(Od własnego korespondenta)

Opoczno, w kwietniu

Powiat opoczyński należy do najbardziej zaawansowanych w pracy narodowej, posiadając chlubną tradycję działalności patriotycznej od zarania ruchu wszechpolskiego. Świeżo w niedzielę 16 kwietnia r. odbyło się posiedzenie rady powiatowej Stronnictwa Narodowego w Opocznie, na którym przedstawiono roczny plan pracy narodowej w tym oświatnym powiecie. Przypatrzmy się, jak wygląda praca narodowa we wzorowym powiecie.

Zebraniu przewodniczył prezes powiatowy Str. Nar., p. Władysław Pacholczyk. Obok niego zasiadł w prezydium p. Feliks Kozerański.

Na zebraniu Rady Powiatowej przybyli delegaci z całego powiatu opoczyńskiego, liczącego około 200 kół organizacyjnych Str. Nar. Wszyscy w tamtejszych strojach ludowych, tzn. w haftowanych koszulach z amarantową lub zieloną kokardą i w niebieskich maciejówkach.

Na wstępie uczczono pamięć zmarłych: ś. p. Papieża Piusa XI, ś. p. Prezesa Romana Dmowskiego, ś. p. Karola Wierczaka i innych.

Referat polityczny wygłosił członek Zarządu Głównego Str. Nar. adw. Stefan Niebudek z Warszawy. Podczas wygłoszenia referatu złożyła wzytę policja, sprawdzając legitymacje uczestników zebrania.

Prezes Pacholczyk w dłuższym sprawozdaniu omówił dorobek Str. Nar. w powiecie opoczyńskim, w dziedzinie organizacyjnej, samorządowej i gospodarczej.

Możemy się poszczycić pokaznymi sukcesami w samorządowych wyborach wiejskich, mimo znanych przeszkód. Udział narodowców w samorządzie opoczyńskim jest rzeczywistością.

Odbyliśmy wielką ilość zjazdów, zebrania, odpraw itp.

Narodowa akcja gospodarcza ma takie pozycje jak stragany, dzierżawę sadów odebraną Żydom, stworzenie hurtowni w Opocznie, założenie kasy bezprocentowej w Opocznie, tradycyjną akcję bojkotową za pomocą pikiet jasnych koszul. Ostatnio rozciągnięto akcję bojkotową także i na Niemców (Persil).

Z szerszych akcji Str. Nar. warto podkreślić zbiórki na karabiny maszynowe dla wojska wśród ludności opoczyńskiej które zostaną wręczone armii przez chłopów opoczyńskich prawdopodobnie dn. 15 sierpnia br.

Podobnie jak i w całym kraju, tak i w Opoczyńskim Str. Nar. poparło akcję Pożyczki Przeciwnotniczej.

Tak w krótkim zarysie wygląda praca dzielnych chłopów opoczyńskich w szeregach narodowych, tych chłopów spod Odrzywołu, Kłwowa, Ossy, Paradyżu i innych dobrze w Polsce znanych miejscowości.

Także i w mieście Opocznie ruch narodowy żywo się rozwija. Opoczno jest właśnie w ogniu walki wyborczej do Rady Miejskiej. Dnia 30 kwietnia br. odbędą się wybory. Katolicko - Narodowy Komitet Wyborczy z inż. Józefem Telatyckim, Franciszkiem Marchwickim, Władysławem Pacholczykiem i in. na czele wystąpił z popularnymi wśród ludności opoczyńskiej hasłami narodowymi oraz z programem usunięcia lokalnych bolączek; m. in. chodzi o założenie w powiatowym przeciezie mieście Opocznie gimnazjum państwowego lub państwowej szkoły rzemieślniczo - handlowej.

W ub. niedzielę odbyło się wielkie zgromadzenie przedwyborcze narodowców, na którym przemawiali pp. adw. Stefan Niebudek z Warszawy, akademik Tadeusz Rakowski i prezes Władysław Pacholczyk.

Scharakteryzowano sytuację wyborczą w Opocznie, podnosząc, iż w akcji wyborczej do samorządu ze strony „Ozonu” występuje także w Opocznie poseł Browiński, autor niedawno omawianego w Sejmie projektu skrepowania samorządu drogą nominacji...

Zwrócono też uwagę, iż utartym w „Ozonie” zwyczajem za wzorem gen. Skwarczyńskiego, którego w winie ratowały głosy żydowskie, poszedł też i miedyscowy prezes Ozonu p. Kowalski, kandydując dla pewności w najbardziej żydowskim okręgu...

Ukoronowaniem akcji sanacyjnej w Opocznie jest oburzający napad bojówkarzy sanacyjnych na idących na rezurekcję do kościoła katolików; napastnicy pokuli nożami ok. 20 osób. Ludność opoczyńska wnosi skargę do prokuratury i do władz administracyjnych.

Taki jest obraz życia i walki narodowców w Opoczyńskim, gdzie obecnie kolejnym starostą po p. Krauzem i Bielawce jest p. Kurzeja.

Wyborcze sukcesy Str. Narodowego

STASZÓW

Wybory do Rady Miejskiej w Staszowie przyniosły duży sukces Str. Narod. które zdobyło 4 mandaty. Lista „gospodarcza”, za którą ukryli się niektórzy zwolennicy „Ozonu” — 6 mandatów i lista tzw. „budowlana” (dzika) 3 mandaty. Żydzi uzyskali w jednym okręgu 3 mandaty (w innych okręgach listy żydowskie zostały unieważnione). W okręgu pierwszym lista Stron. Narod. została unieważniona, w innym do uzyskania drugiego mandatu brakło Stron. Narod. 11 głosów. Pomimo to narodowcy będą w nowej Radzie Miejskiej najliczniejszą grupą, gdyż do 4 radnych z listy Stron. Narod. przyłączy się dwaj radni z listy „budowlanych”, oraz 1 radny, wybrany głosami narodowców (po unieważnieniu listy Stron. Narod.) w okręgu żydowskim.

Z obliczeń wynika, że około 60 proc. Polaków głosowało na listę Stronnictwa Narodowego. Żydzi, którym unieważniono no listy w trzech okręgach, głosowali częściowo na listę „gospodarczą”. Charakterystycznym jest, że „O.Z.N.” zupełnie wypierał się wszelkiej polityki. Człowiek kandydaci „O.Z.N.” jak dyrektor miejscowego gimnazjum, przepadli, natomiast wszyscy członkowie kandydaci narodowi przeszli. Z kandydatów Stron. Narod. weszli do Rady Miejskiej pp.: mgr. Bol. Krauze, b. burmistrz miasta, Wład. Amborski, kier. koła Stron. Narod., b. radny, Ant. Engiert, b. ławnik, i G. Szczurek, kupiec.

ZERKÓW

Odbyły się tu wybory do Rady Gminnej wójtostwa Zerków. Wynik wyborów jest następujący: Stron. Narod. — 17 mandatów, ludowcy — 3 mandaty, „sanacja” — 4 mandaty i ZZZ — 2 mandaty.

Stron. Narod., które w tutejszej gminie nie posiadało dotąd żadnego przedstawiciela, obecnie jest najmniejszym ugrupowaniem.

JAROCIN

W Roszkowie w wyborach do rady gromadzkiej ZZZ zdobyło 4 mandaty, a Stron. Narod. z sympatykami 12 mandatów. Niezależni wyborcy ZZZ wnieśli protest, który został przez Wydział Powiatowy uwzględniony. Starosta powiatowy zarządził nowe wybory.

Jednak wybory nie odbyły się. ZZZ nie zdołało do tych wyborów zdobyć odpowiedniej ilości podpisów na swą listę. W przepisowym terminie wpłynęła tylko lista Stronnictwa Narodowego, które zdobyło wszystkie 16 mandatów.

Zjazd Kat. Stow. Młodz. Męskiej w Archidiecezji Krakowskiej

W Krakowie odbył się doroczny (18) zjazd delegatów K.S.M.M. Zjazd rozpoczął się uroczystą Mszą św. na Wawelu, po czym uczestnicy zjazdu udali się zwracającymi oddziałami ze sztandarami i orkiestrą do Niebieskiej Sali Domu Katolickiego, gdzie zgali obrady zjazdu prezes K.S.M.M. archidiecezji krakowskiej inż. Henryk Molicki, wobec przedstawicieli Kurii Metropolitalnej i władz państwowych, podkreślając dotychczasowe wyniki prac i wzywając delegowanych do owocnych obrad.

Po przemówieniach powitalnych dh. Czernik wygłosił referat „Poznanie i wykonanie uchwał I-go Polskiego Synodu Plenarnego — szczytnym naszym posłannictwem”. Z kolei ks. Boguszeński sekretarz generalny K.S.M.M. archidiecezji krakowskiej odczytał sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia za rok 1938, podkreślając, że w zorganizowanej Rzeczypospolitej od początku istnienia młodzieży katolickiej przyswilić i przyswilić jasno wytknięty cel: pozytywna praca społeczno-wychowawcza wśród współczesnego pokolenia młodzieży nad budowaniem Polski Chrystusowej.

Na tej wspaniałej platformie życia i dążeń katolicko - społecznych jednoczył i jednoczy się wysiłek wychowawczy wszystkich warstw młodzieży pracującej, wiejskiej i miejskiej, rolniczej, robotniczej, rzemieślniczej i inteligentnej.

Działalność Stowarzyszenia rozpada się na działalność organizacyjną i ideową, programową, która obejmuje działy religijny, kulturalno-oświatowy, wychowawczy zawodowy i fizyczny. Stan liczebny oddziałów i członków oraz ich przyrost w r. ub. przedstawia się następująco: oddziałów 275 (w r. 37 235) członków 8.334 w tym 65 proc. młodzie-

ży wiejskiej, Innej 35 proc. kółek reff-gijnych istniało w oddziałach 65 z 1.258 członkami. Kółka te urządziły 216 wspólnych komunij św., a całe oddziały przystąpiły do wspólnej Komunii św. 876 razy, rekolekcje otwarte odbyły się we wszystkich oddziałach, a w 8 seriach rekolekcji zamkniętych wzięło udział 266 druhów. Uroczysty obchód patronalnego święta młodzieży urządziło 259 oddziałów. Oddziały brały liczny udział w adoracjach, procesjach euchar. i obchodach religijnych. Na zebraniach oddziałów oddziałów wygłoszono 4.302 wykładów, z których 2.000 wygłosili sami członkowie, ponadto istniały w oddziałach kółka oświatowe, biblioteki, urządzano przedstawienia teatralne, akademie, wieczornice, ogniska pod gołym niebem. Zwiąż działalność rozwijały kółka abstynenckie i oszczędnościowe, w których zaoszczędzona kwota wynosiła 5.115 zł. Po sprawozdaniu nastąpiła ożywiona dyskusja, w wyniku której udzielono jednogłośnie absolutorium zarządowi Stowarzyszenia.

Na zakończenie uchwalono następującą rezolucję:

1) XVIII Zjazd Delegowanych w imieniu 8.000 druhów wyraża gotowość stanąć karnie w obronie ukochanej Ojczyzny.

2) XVIII Zjazd Delegowanych wzywa wszystkich druhów by cały swój wysiłek skierowali na pracę w przysposobieniu wojskowym oraz swym groszem przyczynili się do sukcesu Pożyczki Obrony Przeciwnotniczej.

3) XVIII Zjazd Delegowanych poleca wszystkim oddziałom zastosowanie w pracy hasła A.K. „Poznanie i wykonanie uchwał I-go Polskiego Synodu Plenarnego — szczytnym naszym posłannictwem”.

Rozłam przedwyborczy w przemyskim O.Z.N.

(Od własnego korespondenta)

Przemysł, w kwietniu.

Stronnictwo Narodowe idzie do wyborów w Przemyslu we wszystkich bez wyjątku 10 okręgach z własnymi kandydatami. Listy, obejmujące najpoważniejszych obywateli, zostały już ustalone i teraz rozpocznie się zbieranie podpisów. Obóz narodowy idzie do wyborów zwracając i pierwszy rozpoczął w terenie ożywioną propagandę, która spotyka się w mieście z powszechną aprobatą polskich wyborców. Inaczej wygląda sytuacja po stronie przeciwniej. Po zupełnym wycofaniu się Sekretariatu Porozumiewawczego i czynników wojskowych z akcji wyborczej z trudem zmontował „Ozon” własny komitet, złożony z najbardziej niepopularnych w mieście członków dawnego BB.

Prezesurę tego komitetu proponowano najpierw p. ławnikowi Baldinemu, a później p. rejentowi Nitarskiemu. Obydwaj odmówili i smutny ten urz. przjął ośmioletni b. radny ozonowy p. Tadeusz Cieślinski, 75-letni staruszek. Za p. Cieślinskim ukrył się twórca osławionego „bloku trzech narodowości”, adwokat Dobrzański, oraz prezes obecnej większości ozonowej w Radzie Miejskiej p. Złotnicki. Równocześnie niemal z powstaniem tego komitetu lwowski zarząd okręgowy Ozonu usunął z prezesury w Przemyslu p. insp. Fischera, a na jego miejsce „oboźny” mianowano nikomu nieznanego urzędnika kolejowego p. Postulka. Jako trzecią rzecz niezwykle charakterystyczną należy zanotować fakt rozłamu w komitecie wyborczym „Ozonu”.

Komitet ten, obawiając się konkurencji, nie dopuścił do swego składu członków dawnego chadeckiej i części ziemniaków, a nadto pominął p. Fischera oraz b. ławników sanacyjnych inż. Osiańskiego i Górniaka. 14 kwietnia wymienieni

„ozonowcy” zwołali konferencję z udziałem szeregu senatorów, na której zapadła uchwała powołania do życia Wyborczego Komitetu Mieszczańskiego.

Równocześnie postanowiono zwołać na niedzielę 23 kwietnia zgromadzenie publiczne dla zademonstrowania swego stanowiska wobec grupy p. Cieślinskiego i dla wysunięcia żądań mandatowych. W szczególności rozłamowcy mają się domagać, aby przynajmniej połowa mandatów ozonowych została im przydzielona. Na wypadek odmowy zwołują wnieśli własnych list.

W ub. niedzielę odbyła się w Wągrownie, pow. warszawskiego akademicko ku czci śp. Romana Dmowskiego z uwzględnieniem sytuacji bieżącej w Polsce.

Zebranie po nabożeństwie, przy szczelnej zapelnionej sali i tłoczącym się tłumie poza oknami, zgalił ks. proboszcz Łabędź, podkreślając znaczenie i zasługi śp. Romana Dmowskiego dla Polski.

W gorącym przemówieniu, które zrobiło wielkie wrażenie na obecnych, ks. kapelan Tworowski przedstawił postać Romana Dmowskiego, Twórcy Niepopularności i Zjednoczenia Polaków na gruncie idei narodowej. Mówca natomiast oświecił szkodliwą działalność ruchu „wiciowici”, który rozbija wartość narodu, bałamucąc ludność wiejską wizją Polski Chłopskiej i Robotniczej. Działające wydarzenia polityczne potwierdzają w pełni słusność idei Polaków Dmowskiego, zwalczanej przez 20 lat — zwłaszcza na odcinku naszego stosunku z Niemcami. W fakcie zbrojnego pogo-

Wiązowna ku czci śp. Romana Dmowskiego

W ub. niedzielę odbyła się w Wągrownie, pow. warszawskiego akademicko ku czci śp. Romana Dmowskiego z uwzględnieniem sytuacji bieżącej w Polsce.

Zebranie po nabożeństwie, przy szczelnej zapelnionej sali i tłoczącym się tłumie poza oknami, zgalił ks. proboszcz Łabędź, podkreślając znaczenie i zasługi śp. Romana Dmowskiego dla Polski.

W gorącym przemówieniu, które zrobiło wielkie wrażenie na obecnych, ks. kapelan Tworowski przedstawił postać Romana Dmowskiego, Twórcy Niepopularności i Zjednoczenia Polaków na gruncie idei narodowej. Mówca natomiast oświecił szkodliwą działalność ruchu „wiciowici”, który rozbija wartość narodu, bałamucąc ludność wiejską wizją Polski Chłopskiej i Robotniczej. Działające wydarzenia polityczne potwierdzają w pełni słusność idei Polaków Dmowskiego, zwalczanej przez 20 lat — zwłaszcza na odcinku naszego stosunku z Niemcami. W fakcie zbrojnego pogo-

Uniewinnienie członków Str. Narod.

WŁOSZCZOWA, 13. 4. — Sąd Grodzki w Włoszczowej uwolnił dwóch członków Str. Narodowego Z. Łempickiego i M. Stradomskiego, oskarżonych o nawoływanie do bojkotu wyborów sejmowych.

Majoryzacja Polaków przez Żydów

Skandaliczne uchwały na Walnym Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Krakowie

W dniu 20 bm. odbyło się nadzwyczajne Walne Zebranie Izby Adwokackiej w Krakowie, zwołane celem uchwalenia dodatkowych kredytów na potrzeby Izby.

Zaraz na wstępie wykorzystali Żydzi swoją przynajmniej przewagę liczebną (na 1440 adwokatów należących do Izby jest tylko około 400 Polaków) odrzucając wniosek adw. Łukaczyńskiego o powołaniu do prezydium zebrania adwokatów Polaków z sędziem dziekanem Fischerem na czele — i wybierając swymi głosami przewodniczącego znanego syjonistę adw. Dawida Süsskinda i powołując do prezydium adwokatów Żydów wraz z dwoma adwokatami katolikami znanymi ze swych filosemickich wystąpień — w osobach adw. Pajdaka z Krakowa i Maleckiego z Tarnowa.

Po referacie skarbnika Rady Adwokackiej dr. Jana Bardla uzasadniającym konieczność podwyższenia wkładki adwokackiej do Izby z kwoty 40 zł na 80 rocznie, — zgromadzeni Żydzi wniosek ten odrzucili, uchwalając rezolucję socjalistę Żyda adw. Riengelheima, zawierającą szereg bezpodstawnych inwektyw pod adresem adwokatów Polaków i rady, która dzięki nowemu prawu o ustroju adwokatury, straciła swe dawne żydowskie oblicze.

Znamioną jest przevorsowana przez adwokatów Żydów uchwała walnego zgromadzenia dotycząca tekstu depeszy do pana ministra sprawiedliwości Gra-

bowskiego, której wysłanie zapowiedział dziekan Rowiński w swoim zagałowaniu.

Depesza ta zawierająca wyrazy zapewnienia gotowości adwokatów do ofiar krwi i mienia na rzecz Państwa Polskiego, zaczynała się od słów: „Adwokaci Polacy zebrani na walnym zgromadzeniu”. To dało podstawę przewodniczącemu Żydowi adwokatowi Dawidowi Süsskindowi do zmiany w drodze uchwały (głosami żydowskimi) tekstu tej depeszy przez wyeliminowanie z jej wstępu słowa: „Polacy”.

Eliminując słowo „Polacy”, adwokaci Żydzi podkreślili w sposób niedwuznaczny swoją narodowość żydowską i dali wyraz — zgodnie zresztą z poglądami polskiego społeczeństwa temu, że nie uważają się za Polaków.

Sposób jednak w jaki to stwierdzili, miał charakter wybitnie prowokacyjny.

Przebieg walnego zgromadzenia, w którym garstka adwokatów Polaków ginęła w morzu głosów żydowskich nasuwa refleksje, że walka o spolszczenie adwokatury powinna być podjęta z większą energią i doprowadzić w drodze weryfikacji czy rozporządzenia rządowego do wydatnego zmniejszenia liczby adwokatów Żydów.

Przebieg tego zgromadzenia dostarczył wreszcie dalszego dowodu, że Żydzi — tam gdzie są w mniejszości, — mają podnosić krzykliwe alarmy — tam zaś, gdzie przypadkowo znajdują

się w większości, wyzyskują w całej rozciągłości swą liczebną przewagę nad Polakami.

Należy przypuszczać, że minister sprawiedliwości z zachowaniem się adwokatów Żydów na walnym zgromadzeniu wyclagnie odpowiednie wnioski.

Zjazd delegatów Katol. Stow. Mężów w Tarnowie

W Tarnowie odbył się zjazd delegatów Katolickiego Stowarzyszenia Mężów diecezji tarnowskiej. Udział wzięło około 600 delegatów oraz goście. Po Mszy św. i kazaniu, które wygłosił J.E. Ks. Biskup dr. Komar, uczestnicy z katedry w szeregach udali się do Domu „Sokoła”, gdzie w podniosłym nastroju toczyły się obrady.

Sprawozdanie Zarządu wykazało, że Katol. Stow. Mężów diecezji tarnowskiej liczy 400 oddziałów, a w nich 12000 członków. Z tych 74 proc. stanowią rolnicy, 7 proc. robotnicy, 7,5 proc. rzemieślnicy, 1 proc. kupcy, 5,5 proc.

urzędnicy, 0,4 proc. przedstawiciele wolnych zawodów.

Uchwalono szereg wniosków m. in. zgłoszony przez oddział w Piwnicznej, wzywający Zarząd, by opracował i złożył władzom memoriał o konieczności wprowadzenia ograniczeń wyszynku alkooholu, zwłaszcza po wsiach. Inny wniosek, zgłoszony przez oddział w Siedliszkach — Bogusz, wzywa rodziców katolików, by zwracali większą uwagę na wychowanie młodzieży i na zachowywanie się jej nie tylko w domu, ale i poza domem.

Tacy ludzie

winni wyjechać z ziem pogranicznych

Całe społeczeństwo zdaje sobie doskonale sprawę z tego, że ziemie przy graniczne muszą być bastionem polskości i niechętnym okiem patrzy na wszelkie elementy niepewne pod względem narodowościowym. Tymczasem zdarza się niejednokrotnie, że podobni ludzie zajmują poważne stanowiska tuż nad granicą. Tak np. donoszą nam z Leszna, że dyrektorem miejscowej elektrowni i gazowni jest inż. Bethge (ojciec Niemiec i matka Polka), na co miejscowi Polacy patrzą bardzo krytycznie. To samo można powiedzieć o budowniczym mieszkim, Graffie (ożenionym z Polką) i innych tego typu ludziach. Takie jednostki, a zwłaszcza małżeństwa mie-

szane winny dla wszelkiej pewności i w dobrze rozumianym interesie kraju szukać pracy w głębi Polski, a nie pozostawać w odległości 15 km. od granicy.

Do ludzi, których obecność nad granicą nasuwa społeczeństwu polskiemu poważne wątpliwości należy również ks. Kliche w Długich Starych o 2 km. od granicy! Ostatnio np. 19 bm. odbyło się zebranie Deutsche - Katholische Volksvereinu, na które przybył z Katowic redaktor „Sontagsblattu”, niejaki Paweł Zimmoch i wygłosił przemówienie o kanclerzu Hitlerze. Zebranie to odbyło się bez wiedzy właściwych czynników.

Nowy zeszyt „Polityki Narodowej” Redaktor Berezowski o pakcie polsko-angielskim

Po świetnym, okolicznościowym numerze miesięcznika „Polityka Narodowa” pod redakcją Zygmunta Berezowskiego, poświęconym pamięci Romana Dmowskiego, ukazał się już kolejny zeszyt „Polityki Narodowej” za marzec 1939 r. (Nr. 3), przynosząc na wstępie głębsze aktualne rozważania sekretarza Komitetu Głównego Stronnictwa Narodowego, red. Zygmunta Berezowskiego p. t. „Pakt polsko - angielski”.

Sen. Stanisław Kozicki publikuje rozdział przygotowywanej do druku książki o historii ruchu narodowego, p. t. „Program Stronnictwa Narodowego z 1889 r.”.

Znawca spraw morskich, inż. Witold Hubert pisze na temat „Zrówna-

nie tonażu okrętów podwodnych z angielskim”.

Prof. Stanisław Głabiński zamieszcza ze swych wspomnień, które niebawem ukażą się w wydaniu książkowym, fragment pt. „Mój pobyt w Wiedniu w pierwszym roku wojny”.

Stała rubryka „Książki i wydawnictwa” — omawia: Marsz ku Ukrainie, czy poparcie dążeń włoskich. Prusy Wschodnie otrzymują nowy pokost. Nowe dzieła prof. Głabińskiego i prof. Rybarskiego. Omówiono także świetną książkę Józefa Kisielewskiego „Ziemia gromadzi prochy”.

Warto zaznaczyć, iż jeden z artykułów z rubryki „Książki i wydawnictwa” został zajęty przez władze administracyjne.

Redakcja „Polityki Narodowej” mieści się w Warszawie, przy ul. Mokotowskiej 13 m. 1, tel. 9-85-31.

Wyrok uniewinniający w procesie Dembińskiego

Wileński Sąd Apelacyjny ogłosił 21 bm. wyrok w głośnym procesie lewicy akademickiej. W pierwszej instancji dr. Henryk Dembiński i mgr. Jędrzychowski zostali skazani po 4 lata więzienia i pozbawienie praw na 5 lat. Oskarżona Maria Żeromska i Borysiewicz zostali uniewinnieni.

Sąd Apelacyjny, uznając, że działaność oskarżonych nie podpadała pod artykuł 96-ty, z którego w pierwszej instancji zostali skazani Dembiński i Jędrzychowski, skasował wyrok pierwszej instancji i obydwoh uniewinnił.

Zatwierdził natomiast w stosunku do Żeromskiej i Borysiewicza decyzję uniewinniającą pierwszej instancji.

Żydówka skazana za komunizm

TORUŃ, 22.4. W Sądzie Okręgowym odbyła się rozprawa przeciwko toruńskiej Żydówce Rytce Rechtman, oskarżonej o przynależenie do partii komunistycznej.

Rytkę Rechtman skazał sąd na 6 lat więzienia. Na mocy amnestii darowano jej jedną trzecią kary.

Rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych.

Wójt gminy Zemborzyce skazany na 2 lata więzienia

W Sądzie Okręgowym w Lublinie toczyła się rozprawa karna przeciwko znanemu wójtowi gminy Zemborzyce, p. Bobkiewiczowi. P. wójt zasiadł na ławie oskarżonych pod zarzutem ciężkiego pobicia leśniczego p. Jana Stoga.

W świetle przewodu sądowego

zajście miało przebieg dość niezwykły i świadczy ono, że szereg zarzutów, które niejednokrotnie stawialiśmy publicznie p. Bobkiewiczowi, znajduje całkowite uzasadnienie w jego dość burzliwym i nieznającym skrupułów usposobieniu.

W miesiącu lutym w Głusku odbywała się zabawa taneczna, urządzona przez Tow. Miłosierdzia. Bufetem, zorganizowanym „we własnym zakresie” zajął się sam pan wójt Bobkiewicz przy pomocy kilku jeszcze miejscowych gospodarzy. Przy regulowaniu rachunku za wódkę i zakąski doszło do sprzeczki między p. Bobkiewiczem a p. Janem Sontagiem, w wyniku której p. Sontag uderzył wójta dwa razy w twarz. P. Bobkiewicz nie zareagował narażając na uderzenia, lecz z odwetu bynajmniej nie zrezygnował. Nie chcąc widocznie narażać niepotrzebnie swoją urzędową figurę (bo p. Sontag jest mężczyzną wysokim i barczystym) postanowił nie wdawać się w jakies „indywidualne” zatargi, lecz poprosił zorganizować bandę z uczestników zabawy, z ludzi rekrutujących się zresztą — jak zeznał jeden ze świadków — z miejscowej „grandy”.

W momencie, gdy p. Sontag siadł już do sanek i odjeżdżał z przed domu, w którym odbywała się zabawa, gminiański z dzielnym panem wójtem na czele zaatakowali p. Sontaga. Wójt, by dać dobry przykład, pierwszy dopadł sanek i z tyłu zadał Sontagowi kilka uderzeń w twarz, głowę i czoło. Napadnięty wypadł z sanek, a spłoszone konie pobięły w kierunku bramy. Leżącym na ziemi leśniczym zajęła się z kolei cała banda napastników, bijąc go i kopiąc. W rezultacie p. Sontag doznał szeregu ciężkich obrażeń, które spowodowały chorobę nerek i zapalenie jednego stawu.

Dla całkowitego oświetlenia nie tylko samego przestępstwa, ale i stosunków, panujących w gminie, dodać należy, że komendant miejscowego posterunku P. P. bynajmniej nie spieszył się z przeprowadzeniem jakiegos dochodzenia, mimo, że cała okolica poruszona była do głębi wiadomością o napadzie zorganizowanym przez wójta. Ta „gorliwość” służbowa pana komendanta została zresztą należycie oświetlona w przemówieniu pełnomocnika poszkodowanego. Dochodzenie przeciwko Bobkiewiczowi wszczęto dopiero na polecenie prokuratora, wskutek skargi złożonej przez p. Sontaga.

Komplet sędziów pod przewodnictwem prezesa Góry, po wysłuchaniu prokuratora Taraszkiewicza, pełnomocnika oskarżonego i obrońcy, ogłosił wyrok skazujący wójta zemborzyckiego na 2 lata więzienia.

Prok. Taraszkiewicz zgłosił wniosek o natychmiastowe aresztowanie skazanego, a to z obawy przed mactwem, którego usiłowania można było zresztą dostrzec w czasie rozprawy. Sąd wniosek oskarżyciela oddalił, postanawiając jednak zastosować dozór policyjny.

Ponowne skazanie terrorystów -- komunistów

LUBLIN —23.4— Sąd Apelacyjny w Lublinie, rozpatrywał sprawę komunistów - terrorystów oskarżonych o dokonanie szeregu zbrodni. Na ławie oskarżonych zasiadli: Piotr Paszkiewicz i Gabriel Mielnik, którym akt oskarżenia zarzucał zamordowanie 4 osób na Wołyniu i usiłowanie zabój-

stwo dwóch posterunkowych P. P. Obaj oskarżeni byli funkcjonariuszami K. P. Z. U.

Sąd Okręgowy w Kowlu skazał obu oskarżonych na karę śmierci, Sąd Apelacyjny w Lublinie zamienił im kary śmierci na dożywotnie więzienie.

Żyd z siekierą w ręku rzucił się na urzędnika

WILNO, 22.4. — Podczas rewizji w tajnej żydowskiej rzeźni uboju była przy ul. Lipówka 20 wydarzył się niebывały wypadek, świadczący o bezczelności żydowskiej. Mianowicie Leon Zakowicz, rewident Rzeźni Miejskiej, ujawnił tajną rzeźnię w zabudowaniach Izaaka Rudomina. Podczas zabierania mięsa, z potajmowanego uboju, agresywny Żyd rzucił się na rewidenta i uderzył go silnie w pierś, a następnie porwał siekiere z zamiarem uderzenia nią Zakowicza. Mie-

dzy rewidentem a rzeźnikiem wywiązała się walka. Żyda obezwładniono.

Przybyła policja aresztowała Rudomina wraz z dowodem rzeczowym w postaci siekiery i przekazała go władzom śledczym.

Mgr. J. Rojek zwolniony z aresztu

JAROSŁAW, 24. 4. — W sobotę zwolniony został z aresztu śledczego znany tułacz działacz narodowy mgr Jan Rojek, aplikant adwokacki. Kol. Rojek przebywał w areszcie akurat dwa tygodnie, bo został aresztowany w Wielką Sobotę dnia 8 bm. Sprawa mgr. Rojka dotyczy jego przemówienia na jednym z zebrzeń w Jarosławiu, które odbyło się jeszcze w marcu. Kol. Rojek obecnie powrócił do swojej pracy zawodowej i społecznej.

40 oskarżonych o handel walutami największy proces dewizowy

W ciągu ostatnich kilku dni Sąd Okręgowy w Tarnowskich Górach na Górnym Śląsku rozpoznawał największy proces dewizowy, jaki dotychczas odbył się w Polsce.

Sprawa wynikła na tle zawodowej sprzedaży towarów w szeregu przedsiębiorstw handlowych, położonych w pasie granicznym z pieniądze niemieckie. W pasie granicznym od szeregu lat rozwija działalność spółka akcyjna Konsum, która prowadzi domy towarowe w różnych miejscowościach na Śląsku a szczególnie w pogranicznym powiecie tarnowskim. Otóż pomimo wprowadzenia przepisów dewizowych domy towarowe, należące do Konsumu przyjmowały w handlu pieniądze niemieckie wzamian za sprzedawane towary. Księgowanie jednak odbywało się w walucie polskiej. Przestępstwo wykryto na skutek doniesienia. Długotrwałe śledztwo sko-

ńczyło się postawieniem w stan oskarżenia 2-ch dyrektorów Konsumu Karola Góretzko i Franciszka Minkusa, 10 kierowników domów handlowych oraz kilkudziesięciu klientów tych domów, łącznie więc 40 osób.

Akt oskarżenia zarzucał oskarżonym, że co roku uczestniczyli w obrotach handlowych na kwotę kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie, sprzedając i kupując towary za pieniądze niemieckie. Oskarżeni tłumaczyli się, że nie wiedzieli, iż nie wolno przyjmować pieniędzy niemieckich za towary ani też płacić pieniędzmi zagranicznymi za towary.

Sąd Okręgowy uznał, iż w danym wypadku zachodzi usprawiedliwiona nieznajomość bezprawności czynu i wymierzył dyrektorom karę po 7 miesięcy aresztu z zawieszeniem jej wykonania na 2 lata, pozostałym zaś oskarżonym wymierzył kary grzywny.

Oblicze nowej Rady Miejskiej w Płocku

Wybory do Rady Miejskiej w Płocku nasunęły wiele ciekawych spostrzeżeń — pisze „Głos Mazowiecki”. I w Płocku było to, co zaobserwowano w Łodzi, Krakowie i Warszawie: jeżeli socjaliści otrzymali tyle (12) mandatów, to w dużej mierze zawdzięczać mogą... Żydom.

Bardzo charakterystyczny był np. okręg 1-szy. Żydzi mieli tam swoje listy, a jednak na listy te zupełnie nie głosowali; gremialnie głosy swoje oddali na listę socjalistyczną z kandydatką p. Leszczyca na czele. Nie będzie przesady, gdy się powie, że gdyby nie głosy żydowskie, socjaliści uzyskali by w tym okręgu zaledwie jeden mandat.

Poparcie socjalistów przez Żydów widoczne było i w okręgu czwartym. Tu Żydzi oddawali swe głosy na listę socjalistyczną i na p. kier. Perneja z Chrześcijańskiego Zjednoczenia Gospodarczego. Solidarnie głosowali Żydzi na listę socjalistyczną i w okręgu drugim. To samo było także w Radziwiu. Jeżeli więc socjaliści otrzymali 12 mandatów, to, jak twierdzą zwolennicy — przynajmniej dwa mandaty mają do zawdzięczenia Żydom. To, co socjaliści stracili wśród polskich robotników, nadrobili im Żydzi. Nie kryją tego, że na socjalistów głosowali nie tylko Żydzi ubojsi, ale i t. zw. żydowscy „burżuazy” i żydowska inteligencja.

Jakie jest oblicze duchowe nowej Rady Miejskiej? Zwartą jednolitą grupę o wyraźnym obliczu stanowią radni, którzy wybrani zostali z list Bezpartyjnego Katolicko - Narodowego Komitetu Wyborczego. Z dziesięciu członków tej grupy 4-ch zasiada w dotychczasowej Radzie Miejskiej, mianowicie: pp. dr. A. Beczkowicz, mec. J. Baliński, mec. St. Zgliczyński i H. Popławski.

W dziejach płockiej Rady Miejskiej

w odrodzonej Ojczyźnie jest to pierwszy wyłom w kierunku utworzenia klubu radzieckiego o wyraźnym obliczu katolickim i narodowym w oparciu o wielu lat przez socjalistów i Żydów samorządzie miejskim Płocka. Przy wyborach do kończącej się obecnie Rady ludzie ci szli jeszcze pod hasłem Chrześcijańskiego Komitetu; zdobyli wówczas zaledwie trzy mandaty. W tym roku postawiono już wyraźnie sprawę zasad katolickich i narodowych. Społeczeństwo polskie pragnie już dziś w życiu publicznym ludzi o wyraźnym obliczu, świadczy o tym wynowiec wynik wyborów: 9 mandatów!

Mimo, że pewną dezorientację wśród wyborców-katolików wprowadziły kartki wyborcze „Chrześcijańskiego Zjednoczenia Gospodarczego”. I mimo, że sfery inteligencji polskiej, na które miało się prawo liczyć, nie do pisały udziałem w głosowaniu w takim procencie, w jakim głosowali Żydzi i socjaliści.

Bardzo charakterystycznym jest fakt upadku czołowych kandydatów, Chrześcijańskiego Zjednoczenia Gospodarczego, przez które właściwie nie doszło do utworzenia jednej wspólnej listy polskiej.

Dobrze wyszedł samodzielny Komitet Wyborczy w Radziwiu. Na 4 mandaty w okręgu zdobył 3. Przepadł tam nawet czołowy kandydat socjalistów, p. Przybylski.

Jaka będzie współpraca nowej Rady? Jedno jest pewne: socjaliści pójdą razem z Żydami. Jeżeli chodzi o radnych z Katolicko - Narodowego Komitetu, Chrześcijańskiego Zjednoczenia i Klubu radziwińskiego, to z doboru wybranych sędzić można by, że te ugrupowania w zasadniczej linii znajdą do wspólny język polski i rzeczowe ustosunkowanie się do zagadnień gospodarki miejskiej.

Dwaj uczniowie Żydzi zniewolili służącą Polkę

Od kilku tygodni, pisze „Słowo Narodowe”, Jarosław poruszony jest faktem haniebnego usiłowania względnie dokonania gwałtu na polskiej służącej przez dwu 17-letnich Żydów (!), uczniów Państw. Szkoły Budownictwa w Jarosławiu.

W kamienicy przy ul. Kraszewskiego 25, mieszka żydowska rodzina Mambachów. Przez 9 miesięcy służyła tam pochodząca ze wsi Węgierka pod Pruchnikiem 19-letnia M.K. wyznania rzymsko-kat., sierota. Pewnego wieczoru, pod koniec lutego br. 17-letni Henryk Mambach, uczeń Państw. Szkoły Bud. w Jarosławiu wraz ze swym kolegą Żydem Romanem (!) Lauferem z Brzozowa dokonali w mieszkaniu Mambachów przemocą gwałtu na dziewczynie.

Kiedy zaraz po czynie służąca poskarżyła się miejscowemu dozorczy-katolikowi, usiłowali naprzód Żydzi wszelkimi sposobami sprawę zatuszować. Laufer obiecywał dziewczynie 20 zł. i suknię oraz, że zabierze ją do swych rodziców do Brzozowa; kiedy zaś wszelkie obietnice nie pomagały, Żydzi zaczęli jej grozić, że ją zamkną do kryminalu za fałszywe oskarżenia. Równocześnie młody Mambach usiłował nakłonić dozorcę do fałszywych zeznań na jego korzyść, mówiąc, że jeśli ta sprawa wyjdzie na jaw, to on może nie zdać matury (!). Dzielný dozorca nie dał się jednak nakłonić ani przestraszyć. W sprawę wkroczyła policja i toczą się w tej chwili dochodzenia prokuratorskie, które niewątpliwie doprowadzą do surowego ukarania winnych.

Charakterystyczne w całej sprawie było zachowanie się rodziny Mambachów; chciała ona za wszelką cenę sprawę tuszować. Udało jej się to o tyle, że do dziś obaj Żydzi chodzą do Państw. Szkoły Budownictwa. Opinia katolickiego społeczeństwa oczekuje, że dyrekcja wkroczy nareszcie w tę sprawę i nie dopuści, aby żydowscy gwałciciele siedzieli na jednej ławie obok uczniów - Polaków! Jest to klasyczny przykład, dlaczego Żydzi winni być usunięci ze wszelkich szkół publicznych, gdzie uczęszczają dzieci polskie.

Oczywiście oba miejscowe tygodniki, redagowane przez Żydów: „Tygodnik Jarosławski” p. Margla i „Express Jarosławski” p. Schiffmanna nie napisały ani słowa o całym fakcie jakkolwiek skrzętnie notują lokalne sensacje w rodzaju aresztowań narodowców. Solidarność „narodu wybranego” działa! Ale sprawy zbyt głośnej nie udało się stłumić!

Złożenie list narodowych we Lwowie i w Częstochowie

LWÓW, 22.4. Komitet Wykonawczy Obozu Katolicko - Narodowego złożył już listy kandydatów narodowych na radnych narodowych we wszystkich 18 okręgach. Listy zaopatrzone zostały w 5.546 podpisów, chociaż ustawa wymagała tylko 1.800 podpisów.

Do wyborów stanie ponadto „sanacja”, która nie wystąpi z własnym obliczem, socjaliści oraz ukraińcy. Przewiduje się także kilka list tzw. „dzikich”.

Społeczeństwo polskie dotknięte głęboko w swych uczuciach moralnych zbrodnią żydowskich wyrostków oczekuje, iż krzywda sieroty - służącej będzie pomszczona całą mocą prawa!

Jak „Ozon” „fabrykuje” podpisy pod swoją odezwą

(Od własnego korespondenta)

Końskie, w kwietniu.

W tych dniach „Ozon” idący do wyborów pod nazwą „Chrześcijański Blok Zjednoczenia Narodowego” wydał odezwę w związku z wyborami do Rady Miejskiej w Końskich. Odezwę tę, w której unika się słowa „Żyd”, a tylko wspomniano delikatnie o „elementach obcych religijnych” podpisały różne „sanacyjne” organizacje, uchodzące zawsze za apolityczne, między innymi podpisał ją również „Związek Kupców Chrześcijańskich”.

Okazuje się, że taki „Związek” w ogóle nie istnieje na terenie Końskich. Istnieje natomiast Stowarzyszenie Kupców Polskich, które jako organizacja apolityczna i zawodowa, według oświadczeń zarządu nikogo nie upoważniała do podpisania odezwy „Ozonowej”. (Bm)

Normy subskrypcyjne „Pożyczki Lotniczej” dla rolnictwa pomorskiego

Na podstawie ogólnopolskich rolniczych norm orientacyjnych zostały ustalone przez komisarzy okręgowego POP w porozumieniu z Pomorskim Towarzystwem Rolniczym i Pomorską Izłą Rolniczą orientacyjne minimalne normy subskrypcyjne dla rolnictwa pomorskiego na podstawie klas ziemi według dawnej bonitacji.

Stosownie do tych danych orientacyjnych, każdy rolnik powinien znaleźć

dla siebie kategorię, do której jego gospodarstwo zaliczyć i uwzględniając swe maksymalne możliwości finansowe pod pisywać Pożyczkę Przeciwołotniczą, możliwie conajmniej według norm orientacyjnych.

Każdy rolnik winien spełnić swój obywatelski obowiązek, przyczyniając się do wzmocnienia siły obronnej naszej armii.

„Bo może być potrzebne...”

Fabrykant kapeluszy każe uczyć się języka niemieckiego

BIELSKO, 24.4. — Robotnikom Polakom, zatrudnionym w fabryce kapeluszy Hugona Danielczyka w Białej, zwraca się ostatnio uwagę na konieczność szybkiego uczenia się języka niemieckiego, bo może... być wnet potrzebne... Nie wiemy, co miał tu na myśli p. Danielczyk, wydając to polecenie, ale przypuszczalnie ostatnie zmiany w Europie.

Nie koniec na tym. Społeczeństwo polskie znów zostało poruszone prowokacyjnym wystąpieniem f-my Danielczyk. Komitet subskrybowania Pożyczki Przeciwołotniczej rozesłał do wszystkich sklepów i przedsiębiorstw ulotki i afisze z prośbą o umieszczenie w widocznych miejscach. Personel firmy Danielczyka

odmówił przyjęcia reklam „z polecenia szefa”.

Czy to tak ma wyglądać lojalność polskiego fabrykanta? Widocznie dobroje nie Polski, zdaniem p. Danielczyka, jest zbyteczne... Wyrażamy nadzieję, że społeczeństwo polskie na wystąpienia te odpowiednio zareaguje.

Apel Str. Narod. w Łodzi do właścicieli ogrodów i sadów

Wobec trwania sezonu na dzierżawie nie sadów owocowych, oddawanie do komisowej sprzedaży różnego rodzaju warzyw, jarzyn itp., wydział Akcji Gospodarczej przy Zarządzie Okręgowym Stronnictwa Narodowego w Łodzi, zwraca się z apelem do wszystkich właścicieli ziemskich, ogrodników i rolników, aby powierzali komisową sprzedaż swych produktów oraz dzierżawę sadów wyłącznie Polakom.

Trzeba bowiem pamiętać, że ożydzenie nie gospodarcze kraju musi być konsekwentnie w dalszym ciągu przeprowadzane. Płonów rolniczych, zbieranych na polskiej ziemi rękoma Polaków, nie można oddawać w ręce Żydów i za ich pośrednictwem zaopatrywać miasta.

P. T. oferenci mogą się zgłosić osobiście lub listownie do wydziału Akcji Gospodarczej przy Zarządzie Okręgowym Stronnictwa Narodowego w Łodzi, ul. Piotrkowska 86 m. 10.

związana ze stabilizacją obyczajów. A co się, ustabilizowało, proszę ja was, w czasach obecnych? Bieda. No i co więcej? Nie wiecie? Więc ja wam powiem: brak zaufania ustabilizował się, panowie. To znaczy, że jeżeli ja od kogoś pożyczam jakąś sumę, to ja mu z góry nie wierzę, nie ufam. Tak, tak trzeba przekazać tę trzęsączkę dziejową. A żeby jednak móc przetrwać, to trzeba żyć, żeby zaś żyć — musi się jeść, mieszkają, no i pić, na turnalnie. I o tem nie zapominać, panowie, że obywatelami ludźmi, którzy rozumieją ów bałagan dziejowy, którzy potrafili się w nim poruszać, obywatelami ich jest trwać, więc istnieć, więc żyć, proszę ja was w tym względzie...

Barzych słuchał tych wywodów bez zapалу wprawdzie, ale i bez zgorszenia. Pił wódkę, którą mu podsuwano, ogryzał śledzia, skubał chleb i milczał. Nie miał zresztą nic do powiedzenia — „referat teorii” należał do Ogóra, stronę zaś gospodarczą takich spotkań załatwiał sam „prezes”.

Pewnego wieczora Ogór zaprosił Barzycha do podręcznego baru na ważną jakąś konferencję „operacyjną”. Prezes zjawił się również. Uczernione jego włosy miały połysk metaliczny. Błade, niemal lilowe wargi ssały zgąszzonego papierosa.

Naradę zagał Ogór tego dnia szczególnie wymięty ale i uroczysty. Uroczysty tak dalece, że aż ponury.

— Słuchajcie. Barzych — odezwał się referent teorii, krzywiąc się niesamowicie po pierwszej dawce alkoholu. — Uwaga! Słuchajcie, Barzych. Poznałście nas chyba z dobrej strony, proszę uprzejmie. Jesteśmy ludźmi czynu, ale z niesłychanie ograniczonym terenem działania. Musimy, widzicie, zdobyć jakiś większy kusz pieniędzy. Barzych, proszę o nazwiska. Zastanówmy się współ-

nie, wybierzemy coś takiego, co się może nadać. Omówimy taktykę, linię postępowania. Wspólnie proszę ja was, omówimy, jak macie działać: czy brać na liryzm, czy na grozę, czy na strach, na sumienie społeczne czy na jakiś gatunek honoru. Tymczasem proszę o nazwiska.

Barzych zwiękłał. Domyślał się, o co chodzi. Domyślał się, że trzeba będzie pójść do kogoś i prosić o pieniądze. Prosić o pieniądze, o większą sumę, już nie dla siebie tylko, ale dla całej kompanii.

— Sprezentujcie nam listę nazwisk — nalegał uroczysty Ogór. — Naprawdę macie wspaniałe i jeszcze niewyeksplutowane zasoby.

Barzych milczał. Wódka wsączyła mu w krew ciepły bezwład.

Ogór wyjął notatnik i ołówkę. Czekał — Proszę — rzekł. — Głos ma Barzych.

— „Cóż ja im powiem?” — myślał Janek. — „Ach, żeby już nareszcie raz z nimi skończyć! Ale kto ich zastąpi? Przy nich bądź co bądź grzeje się i krzepie obcowanie. Nie mijają mnie przy spotkaniu. Nie zbędzie mnie taki Ogór mdłym uśmiechem. Żeby zaraz się pożegnać i odejść pod byle jakim pozorem. Kiedy poda mi rękę na przywitanie, to zdaje mi się, że przez ten nieznający gest, przez chwilowy uścisł dloni spływa do mnie olejko całego rodzaju ludzkiego; przez ten uścisł utrzymuję jeszcze więc ze światem, z jego porządkami i jego nieporządkiem. A że oni są tacy? A jaki ja już dzisiaj jestem? Jaki będę jutro?”

Na chwilę rozwarła mu się pamięć i ujrzał w niej to wszystko, co się starał z niej usunąć, poczynawszy od drobnych grzeszków dzieciństwa, kończąc na tej niedawnej wizycie u Cześka Kolaszki, uwiecznionej beczelnym

Racja Focha

Przytoczyliśmy onegdaj za „Słowo” reportaż o nastrojach wśród ludu francuskiego, tego ludu, który niedawno jeszcze pod złym urokiem międzynarodowego pacyfizmu i ludowo - frontowej agitacji gotów był kłaść głowę Francji pod topór — byle zadość stało się doktrynie Brianda.

Dziś inaczej pomstują najczerniejsi zwolennicy pacyfizmu w Marsylii.

„To Foch miał rację. — Trzeba było wziąć granicę Renu. Od remilitaryzacji Nadrenii zaczęły się wszystkie nasze nieszczęścia. Po co się biliśmy 4 lata? Politycy wszystko zmarnowali. To oni Fochowi zamknęli usta. Ta świnią Briand (ce salut de Briand) nas sprzedał.”

Foch miał rację, gdy domagał się stworzenia zachodniej granicy Niemiec na Renu. Gen. Weygand pisze w swym dziele: „La France, est-elle défendue?” o zabiegach Focha ustabilizowania bezpieczeństwa Francji:

„Gdy tylko podpisane zostało zawieszenie broni i zwycięstwo zostało przy pieczętowane układem, którego warunki obiecywały utrwalenie takiego pokoju, jaki zwycięzcy uważali za najlepszy — skierował marsz. Foch swe wysiłki ku organizacji bezpieczeństwa. Jak gdybyśmy go widzieli w naszej kwaterze głównej w Luksemburgu, pogrążonego w gabinecie swym godzinami w rozważaniach, poczem wychodzącego z memoriałem w rękę, w którym zalecał przełożenie zachodniej granicy Rzeszy nad Ren i złączenie krajów po lewym brzegu Renu w pewnego rodzaju państwo buforowe. Takie państwo zabezpieczyłoby nam ostateczne i całkowite bezpieczeństwo, lepsze bezpieczeństwo, aniżeli te, jakie dała nam wojskowa okupacja tego terytorium i jego demilitaryzacja w następnych pięciu latach.”

Memoriał marszałka Focha, przyjęty początkowo przez Clémenceau’a — utracony został w rezultacie przez Anglię i Stany Zjednoczone Am. Półn. pod pretekstem gwarancji wschodnich granic Francji przez W. Brytanię i Amerykę. Wiadomo, co z tych zapewnień brytyjsko - amerykańskich pozostało: gmach bezpieczeństwa Francji na wschodzie runął wskutek ostatecznej odmowy obu obiecujących gwarantów. W roku 1936 wkroczyła wojska niemieckie ponownie do Nadrenii lewobrzeżnej, przenosząc zbrojną granicę Niemiec nad linię Ziegfrieda. Słusznie zwraca uwagę gen. Weygand:

„Dzielnosc i wytrwalosc Francuzow podczas czteroletniej wojny podtrzymywala nadzieja, ze ich cierpienia zaszczone zostana ich dzieciom i potomkom ich dzieci. Parlamentariusze pokojowi pragneli zastosowac sie do

tego głębokiego uczucia; jakkolwiek nie posłuchali się rad marszałka Focha, kładli oni nacisk na stworzenie możliwie licznych postanowień, mających zagwarantować bezpieczeństwo francuskie: gwarancję anglo - amerykańską, rozbrojenie, okupację terytorium nadreńskiego, demilitaryzację tego terytorium. Nic z tego wszystkiego nie pozostało. Liga Narodów okazała się bezzilną. Działania niemieckie otworzyły natomiast oczy tym, którzy dotąd w ogóle nie chcieli patrzeć.”

Niedokończona dzięki złej polityce i złemu traktatowi pokojowemu wojna światowa droga kosztowała zwycięskie narody, a w rezultacie zmusiła oporną Anglię do przeniesienia granicy swej nad Ren, ku czemu powoli zmierzają i Stany Zjednoczone Am. Półn. Bo racja marszałka Focha zwyciężyła w tragicznie zmienionym położeniu w 20 lat po jej wypowiedzeniu.

K. DOBRZYŃSKI

Przysięga

Na krzyż, na sztandar Twój,
na Twoje święte rany,
przysięgam straszną dziś
składamy Ci, o Panie!

Gdy rozszałe bój,
gdy zagrzmiał huraganem,
gdy wróg pozołę krwi
u naszych wzniesi granic —

— staniemy twarzą w twarz,
piersią o pierś, stalowi,
sprężeni w skoku lwim
i groźni furją ramion!

My, Słowian przednia straż —
piorun na pierś wrogowi —
na gardło ostry sztych —
miażdżący górski kamień!

Gdy damy jeden wiór
z drzew polskich na granicach,
choć jeden polski łan,
choć jeden skrawek nieba —

— niech nas wydusi mór,
zabiją błyskawice!
Niech matek naszych krtań
zadławia kęsy chleba!

Niech Twoja Boska moc
wymaże nas z pamięci!
Niech syny nasze twarz
chowają wśród kurhanów —

— Niech błądza w czarną noc
po wieków wiek przekleci!...

O Jezu, Panie nasz,
na krew Twą i na rany!

Niech okna mówią o waszej ofiarności!
KUPUJCIE NALEPKI
na „Dar Narodowy 3 Maja”!

Wacław Filochowski

„R A B”

FRAGMENT

Źródła kredytu wyczerpały się, wyschły doszczętnie. Już nikt nie chciał pomóc po żyćka, choćby najdrobniejszą. Jeszcze Kreger, gdy się go odowiedziało, od razu, żeby nie dopuścić do dłuższej rozmowy, otwierał szufladę biurka i wyciągał z niej już nie papier, jak dawniej, ale srebrną piątkę i wypychał ją w garść, ze słowami:

— Tylko bez żenady, proszę was. Zwróćcie mi, kiedy się dorobiicie. Wiem, wiem, nie jutro to się stanie, ani pojutrze, ale nie należy tracić nadziei. I ja również nie tracę nadziei, że będę miał kiedyś zdziebko czasu na dłuższą z wami pogawędkę.

Janek Barzych brał pieniądze, krótko dzierżował i szybko, niemal pędem wybiegał z gabinetu Kregera, pełen wstrętu do siebie i niechęci do tych, którzy go wspomagali pożyczkami.

Jak to, według relacji posła Kolaszki, tłumaczył swą nieuczynność Kropieński?

— Nie daję nigdy, nigdy też nikomu nie pożyczam, a do dlatego, żeby się ustrzec nie nawieści ludzkiej.

Ogór zaś, z którym się Barzych czasem spotykał, zapomniałszy o urazie, czując w Barzychu coraz wyraźniej człowieka nędzy — tak go kiedyś pouczał:

— Jeśli już brać, to starać się brać jak najwięcej. Zauważyliście przecie, jak Warszawa burzy się przeciw ulicznemu żebractwu, przeciw podatkowi pielęgnoszków i dzie-

siątek, po które wyciąga się działowska ręka. Więc jeśli prosić, to już o coś, proszę was, Barzych. Cyfra budzi, proszę ja was, Barzych, respekt, respekt budzi. Jeśli się uda, jeśli mają już dać, to taka sama czeka na niechęć za prośbą o setkę, jak i o grosz. To nie wy wzbudziacie respekt, to cyfra wzbudza respekt. Zapamiętajcie sobie te słowa, zawarte w nich jest bowiem prawo socjologiczne, proszę ja was, wyrażające jeden z niezmienników życia społecznego. Cyfra budzi respekt, a cyfra to tylko sprawa odwagi.

Tak mówił Ogór, doświadczony wydrwł-grosz, mistrz w wynajdywaniu łatwych afer, inspirator swego „prezesa”. Barzych choć żywił odrazę do tej kompanijki, jednak nie miał siły jej się przeciwstawić. Kiedy go ciągnięto do baru, siedział bezwolnie, czując, że ci ludzie naprawdę posiedli sztukę łatwego życia, sztukę której on, Barzych dotąd nie znał, ale która może mu się przydać w tych surowych, zimnych czasach.

— Tak, tak — rzekł kiedyś Ogór, gospodarując przy kieliskach i tanich przekąskach. Czas są zimne i surowe. Katastrofa cywilizacji, moi panowie. Dzisiaj, panowie, proszę ja was niepodobna stosować jakichś przed wojennych kategorii, tak jest, kategorii przed wojennych. Wszystko się zmienia, uległ też przeobrażeniom a może i zagładzie nawet typ gentlemana. Panowie, proszę ja was, zważcie tylko, że gentleman to jest postać,

wyludzeniem od krowniaka pięćdziesięciu złotych.

Wzdrygnął się.

— Nie, nie. Tak być nie może. Trzeba szukać ratunku. Trzeba szukać zarobku. Jeszcze swój kąt mam, wprawdzie niezapłacony, ale mam; nie jestem zatem bezdomny, a to rzecz najważniejsza. Szukać zajęcia zaczęte. Tylko gdzie szukać? Jakie zajęcie mogę dostać ja, zdyskwalifikowany sportowiec? Gdzie jeszcze nie był? Kogo jeszcze nie prosiłem? Ah, gdybyż na przykład... wojna. Wojna to... spokój, to kawałek chleba. Wojna to zdrowie i może nawet zadowolenie z siebie.

— Barzych ma głos — powtórnie oznajmił Ogór, unosząc się z krzesła, żeby napelnąć kieliszki.

Milozacy „prezes” zmąconymi oczyma nalogowca spojrzal na gościa.

— Nie zdaje sobie pan Barzych sprawy — rzekł surowo — wiele nas takie konferencje kosztują. Dla społeczności trzeba coś zrobić, jeżeli społeczność okazuje panu Barzychowi serce.

Wypili. Janek czuł, że jest mu coraz cieplej i w cieple i na duszy.

— „Oni jednak mają słusznosc” — stwierdził. Przede wszystkim trzeba żyć. Jeśli się umrze, to już amen. Ale dopóki się żyje, to jeszcze można wyrwać się z niedoli, można się poprawić, odzyskać poczucie swobody wewnętrznej. Jednak ja ich drogę kosztuję. Powinienem się im czymś odwzajemnić...”

— No? — zachęcał Ogór, żując chleb z węglerską słoniną.

— Przerowieleci — rzekł Barzych z namaszczeniem.

(Dokończenie na str. 7-iej)

Hodujmy owce

Zaniedbana dziedzina gospodarki narodowej

Owce stanowią wielkie, u nas niedocenione bogactwo narodowe. Owca daje wełnę - surowiec ubraniowy,

Śmiech to zdrowie!

PROSTY SPOSÓB

Ciotka Agnieszka zwraca się do swego bratanka:

- Jasiu, podaj mi prawą rączkę...
- Proszę...
- Świetnie... A powiedz mi, w jaki sposób odróżniasz prawą rękę od lewej?
- Po prostu... Prawa ręka ma duży palec z lewej strony, a lewa ma duży palec z prawej strony.

NIESMIAŁY URZĘDNIK

— Czy mógłbym prosić jak najuprzejmiej pana naczelnika o urlop w przyszłym tygodniu? — prosi kancelista, — Urlopo? Na jakiej zasadzie? Po co? — niechętnie odzywa się naczelnik.

Kancelista rumieni się i jękając się mówi dalej:

— Bo... bo... bo... Tego... Ja..., to jest właściwie moja żona udaje się w przyszłym tygodniu w podróż poślubną... I ja chciałbym, to jest prosiłbym, żebyś mógł jej towarzyszyć...

JUBILEUSZ

Antek Cwaniak znowu staje przed sądem.

— Pięćdziesiąty raz odpowiadacie za kradzież! — zwraca się doń przewodniczący, — nie wystyd wam?

— Tym razem nie, proszę wysokiego sądu, albowiem z tej pracy mogę mieć tylko przyjemność...

HURT

Do drogerii przyszedł jakiś jegomość i informuje się, ile musi kupić proszku perskiego, aby wytrzeć u siebie w domu robactwo.

— Och, za 20 gr. wystarczy panu na wytrzeć co najmniej tysiąc pluskiem — powiada drogerzysta.

Klient chwilę się zastanowił, a potem rzecze na głos:

— Proszę mi dać za 15 zł.

Z DUCHEM CZASU

Na rogu ulicy od szeregu lat stoi obdarty żebrak, utrzymujący się z drobnych datków przechodniów.

Ostatnio koło żebraka kręcił się jakiś inny obdarty, nie spuszczał z niego oka. Pewien przechodzień, zaintrygowany tym, zbliżył się i pyta:

— Cóż to? Pracujecie teraz we dwóch?

— Nie, proszę pana...

— A co robi ten drugi, co razem z wami tu stoi?

— To jest mój nadzorca sądowy z ramienia wierzycieli...

NIETYKALNY OBSTALUNEK

Szef firmy uważnie obserwuje, co się dzieje w sklepie. Nagle odzywa się do ekspedienta:

— Siyśzałem, jak pan tylko co powiedział do klientki: „Niestety dawno już

kożuch i mięso. Owca jest stworzeniem pożytecznym i hodowla jej jest wysoce opłacalna. Jednak hodowla ta mimo że ziemie wschodnie dzięki przestrzeniom i klimatowi wspina się do niej nadają, traktowana jest po macoszemu.

Produkcja owczarska pokrywa za ledwie 5 proc. zapotrzebowania wełny, a 10 proc. zapotrzebowania kożuchów. Z zagranicy sprowadzamy rocznie za 120.000.000 zł. wełny i za 15 mln. kożuchów. Mimo pozornej koniunktury, zbyt produktów owczych napotyka na poważne trudności. Brak należytej zorganizowanej opieki nad hodowlą oraz brak placówek handlowych, zajmujących się uczciwym skupem wełny, powoduje, że krajowy przemysł włókienniczy, nie mając surowca jednolitego w dostatecznej ilości i na odpowiednim poziomie, mało się nim interesuje.

Niezbędne jest więc założenie fabryki, która by uszlachetniała surową wełnę i mogła dostarczać w poważnych partiach standaryzowany surowiec do fabryk włókienniczych, umożliwiając uniezależnienie się od zagranicy.

Również produkcja skór kożuchowych szwankuje z braku lokalnych warsztatów przetwórczych. Daleki transport szkodzi surowym skórą. Dlatego więc rolnik mało się interesuje hodowlą owiec, gdyż hodowla owcy, jako materiału wyłącznie rzeźnego, nie opłaca się. Z uznaniem więc należy powitać powstanie w Klecku w woj. nowogrodzkim spółdzielni garbarsko - kożucharskiej, która choć w drobnej części zaspokoi potrzeby rynku.

Warto tutaj zaznaczyć, że w zorganizowaniu skupu wełny wielką rolę odegrał jarmark wełny w Poznaniu, które są czołową instytucją tego rodzaju w Polsce.

tego nie mieliśmy". Jak pan może tak mówić. Trzeba było powiedzieć: „Chwilo, nie mamy, zabrakło, ale natychmiast sprowadzimy". A zresztą niech pan powie, czego chciała ta pani?

— Chciała, żeby była pogoda! — odpowiada ekspedient.

ZNAWCA KOBIET

— Czy pan zauważył, jakim cichym głosem mówią kobiety, kiedy coś od mężczyzny potrzebują?

— Zauważyłem. — A czy pan zauważył, jak krzyczą głośno, wtedy, kiedy nie dostaną o co proszą?

CIEKAWY

Profesor X, znany ze swego rozróżnienia, zgubił parasol.

Na drugi dzień żona triumfalnie przynosi zgubiony parasol i mówi:

— Znalazłam twój parasol!

— Gdzie? — pyta profesor.

— W biurze znalezionych przedmiotów.

— Ciekawe — konstataje profesor — przecie ja tam nigdy nie byłem!

Miejscem dla piennych wstęg, do którego wpisać się odnosi. Korespondencje, zawierające treść listu, podlegają opłacie przez odbiorcę pocztowego w wysokości 10 gr.

Konkurs na opis życia gromady

Instytut Komunalny w Warszawie w porozumieniu z Państwowym Instytutem Kultury Wsi ogłasza konkurs na opis życia gromady wiejskiej.

Gromada, to podstawowe ognisko samorządu, jest równocześnie najmniej znaną dziedziną życia samorządowego. Zdając sobie z tego sprawę i rozumiejąc w pełni, że informacje w tej dziedzinie mogą dostarczyć tylko ci, którzy ten samorząd z własnego życia znają. Instytut Komunalny zwraca się bezpośrednio do samych działaczy i uczestników gromad poszczególnych wsi z wezwaniem, ażeby przez nadsyłanie szczegółowych opisów działalności ich własnej gromady ukazał, czym dzisiaj jest w życiu ich samorząd gromadzki.

Z apelem do wzięcia udziału w konkursie zwracamy się do wszystkich, którym dobro gromady i rozwój samorządu gromadzkiego leży na sercu. W konkursie może wziąć udział każdy: gospodarze i gospodynie, starsi i młodsi, działacze społeczni, pracownicy samorządu, nauczyciele, zarówno te osoby, które biorą udział w organach samorządu, jak i te, które w nim udziału nie brały. Chodzi tylko o to, ażeby w sposób jak najpełniejszy, jak najszerszym i jak najszerszym opisać w oparciu o własny współdział lub własne doświadczenia życia i rozwój samorządu gromadzkiego swojej własnej wsi lub tej, którą się zna najlepiej.

W opisie tym należy opisać szczegółowo działalność gromady w zakresie zarządu i użytkowania majątku i urządzeń gromadzkich, w zakresie opieki społecznej, zdrowia publicznego, oświaty i kultury, budowy i utrzymania dróg, popierania rolnictwa i gospodarki, bezpieczeństwa publicznego, walki z żebractwem, organizacji korzystania z potrzeby itd. W opisie tym uwzględnić trzeba rolę przywódców i sołtysów oraz radnych w działalności gromady, dodać skąd wychodziła inicjatywa w zakresie różnych

rodzajów działalności gromady i jak ustosunkowały się do niej różne oddziały i działy wsi oraz jej przywódcy. Podać, jakie projekty co do działalności gromady nie zostały zrealizowane, i wyjaśnić, dlaczego tak było. W opisie tym powinna być przedstawiona rola gromady w taki sposób, aby można było określić, w jakim stopniu gromada sama potrafiła zaradzić swoim potrzebom, w zakresie zdrowia, opieki społecznej, oświaty i kultury, budowy i utrzymania dróg, podnoszenia kultury rolnej, bezpieczeństwa publicznego itp. Przedstawić, na jakie przeszkody napotykał samorząd gromadzki, z jakimi trudnościami walczył i jak je pokonywał?

W szczególności należy uwzględnić najważniejsze wydarzenia w życiu

POPIERAJ L.O.P.P.

Apelacje w procesach krakowskich

(Od własnego korespondenta)

KRAKÓW — 16.4. — W obu wielkich procesach kryminalnych, jakie toczyły się w ostatnich tygodniach przedświątecznych zgłoszone zostały apelacje.

W procesie adwokata, Żyda Mendlera i wywiadowców policyjnych skazanych za działalność korupcyjną apelację zapowiedziały oby strony, tj. prokurator i obrona.

W drugim wielkim procesie, dr. Kolstrunga ze Skawiny pod Krakowem skazanego na półtora roku więzienia z zawieszeniem wykonania kary apelację zapowiedział prokurator. Dr. Kolstrung, lekarz w Skawinie skazany został za zabójstwo teściowej i postrzelenie teścia — niej. Skoryszewskiego. (j)

gromady, które oddziały źle lub dobrane na jej działalność.

Wypowiedzieć i uzasadnić poglądy na możliwości rozwoju samorządu gromadzkiego.

Rozumiejąc, że opracowanie takiego opisu pochłonie sporo pracy i chcąc dać każdemu pewną możliwość wynagrodzenia za poniesione trudy, wszystkie nadesłane prace przedstawimy sądowi konkursowemu, który za najlepsze i odpowiadające wymaganiom konkursu opisy rozdzieli następujące nagrody.

1 nagroda	250 zł
2 nagrody po	200 zł
4 nagrody po	100 zł
19 nagród po	50 zł

Razem nagród 26, na ogólną sumę 2000 zł.

W skład sądu konkursowego wejdą przedstawiciele Instytutu Komunalnego w Warszawie oraz Państwowego Instytutu Kultury Wsi. Błędy w pisowni lub zły styl nie wpłyną na ocenę pracy. Nie piękne wyśłowienie, lecz wszechstronność i szczerość opisu będzie przede wszystkim brana pod uwagę przy ocenie konkursowej. Na żądanie Instytut Komunalny nadesła szczegółową instrukcję co do opracowania opisu.

Ostateczny termin nadsyłania opisów — do dnia 31 grudnia 1939 r. Do opisu należy dołączyć adres i zawód autora.

Nadesłane opracowania pozostają własnością Instytutu Komunalnego w Warszawie. Instytut zastrzega sobie prawo opublikowania odpowiedzi w całości lub częściowo. Na żądanie nazwiska autorów nie będą ujawnione.

Równocześnie Instytut Komunalny, jako placówka naukowa zaznacza, że opisy te użytkowane będą tylko dla badań naukowych i nie będą służyły żadnym innym celom.

Opracowanie i korespondencję należy kierować pod adresem: Instytut Komunalny w Warszawie, Aleja Jerozolimska 85.

(Dokończono ze str. 6-ef)

— Dobre — pochwalił Ogór, „prezes” zaś kiwnął głową i tak się zaciągnął dymem, że miedzielił jeszcze bardziej.

Przerowiecki, bogaty okornik, krewniak Kregera, nie cierpiał sportów i za to miał opiekunów „Kohorty” to, że trwał pieniać i balsamował miodzik. W niechcący tej był tak zaciekle, że musiał być na wszystkich sawadach, w których udział brała „Kohorta”. Zjawiwszy się na trybunie, wrzucił ramionami i stuknął lalek w podłogę, szczerzył, krzywił się, a czasem nawet pofolgował sobie jakimś szpetnym słowem pod adresem „Kohorty” i jej protektora. Raz pewnego, po skończonym meczu zasedłszy do ubieralni, w chwili, kiedy tam oblewano zwycięstwo, Przerowiecki, purpurowy z gniewu, swymyślał Kregera, wymachując kijem, a do Janka wrzasnął: „Jesteś jeszcze równie głupi, jak zresztą, to rozumiem tę komitę z Kregierem”. A kiedy chciał odejść równie nagle, jak wszedł, „Kohorta”, ubawiona tymi odwiezdzinami, przemocą zatrzymała „filistyna”, blagając go o to, żeby zechciał, żeby raczył umoczyć usta w szklisku z cieczo ognistą. Przerowiecki, owszem, nie tylko, że spełnił prośbę, to jest umoczył usta, ale wypił całą zawartość lampki, poczuł bowiem dobrą markę koniaku. Skończyło się na tym, że drużyna razem z Kregierem udała się takówkami do „Europy”, kiedy Przerowiecki, gościnnie i nawet serdecznie, miał długi wykład o bezgranicznej, fryzującą głupocie wszystkich sportowców, na czele z Kregierem i jego „Kohortą”.

— Dobra pozycja Przerowiecki — orzekł Ogór, wysłuchawszy przechwałki Janka o sto-

pnio jego zażyłości z bogaczem. No tak, ale prosząc o gotówkę, trzeba będzie coś powiedzieć, na co potrzebujące pieniądze.

Milczeli zamysleni. „Prezes” anowu zaciągnął się dymem, zszedł i z otrząsem wstrętu zdusił papierosa na talerzu. „Ah, co to za świński nałóg” — wycharczał, kształsząc się kaszlem.

— Wle Barzyoh, co mu Barzyoh ma powiedzieć? — zawołał Ogór, ośmielony swoją pomysłowością. Powiedzieć, że jesteśmy wykonawcami fizycznie i moralnie przez sporty i że prosicie o tysiąc złotych na silkwidowanie żyła i na chrześcijański pogrzeb. On, prosząc ja was, da. Da z nienawiści do sportów i do Kregera. Wam, którzy jesteście ofiarą sportu, da napewno. Ja już tego typu widzę. Da, proszę ja was uprzejmie.

— Owszem, to jest idea — charknął „prezes”, zapalając nowego papierosa. Od jutra stanowczo rzucam palenie. Cóż to za ohydne przyzwyczajenie!

Janek milczał.

Bar wrzał specyficznym życiem podrzędnej knajpy. Piłani mówili głośno; nieprzyjaźnie spoglądali na siebie ci, którzy jeszcze byli trzeźwi. Śmierzdziało tytanem, smażoną cebulą, lojem i mokrą odzieżą. Ile że zimny, rzęziły deszcz bez przerwy chłusnął w szerokie oko. Ktoś bardzo oświecony na twarzy, oparty plecyma o niklową poręcz bufetu, mętnym wzrokiem wodził po obecnych.

— A wie państwo co? — zawołał trząśniętym barytonem. — A czy szanowne moje państwo wie, że im większa bieda, tym więcej idzie wódki? I co państwo o tem myśli?

Nikt mu nie odpowiedział, ale on, niezadowolony, prawil dalej z pijacką szczerością:

— A jaka u mnie bieda, żeby kochane moje państwo wiedziało!

Zadumał się, pokiwając głową, bezdźwięcznie poruszając wargami. Szepiał swym myślom jakieś zaklęcia i uzasadnienia. Żył teraz sobą i tylko sobą, swoją troską prawdziwą, czy też urojoną. Nagle ocknął się, rozejrzał po izbie, polozzył palcem gości i niezgrabnie wykonawszy zwrot wstecz, zaczął się kiwać nad swoim kufem.

— To nieleża myśl z tym pogrzebem — zdecydował „prezes”, z pasją deptając pod stołem dopiero co napoczęty papieros. — Oh, coż to za paskudztwo!

— Pójdzicie, Barzyoh, do Przerowieckiego? — pytał Ogór, głosząc Janka po ramieniu.

Barzyoh spojrział na ciemne okno, zewnątrz odciekające falami deszczu. I zatrzymał wzrok na szklanej tafli, rzekł wolno a cicho:

— R A B...

— Co? — obojętnie spytał „prezes”, sięgając nowego papierosa.

— Tak brzmiał odczytanie od innej strony, od wewnątrz... od strony treści to skądinąd ładne, ciepłe słówko „b a r”. Rab,

Bacnie obajrział salę. Warokiem zahaczył o Instro, w którym njrzał siebie; i w pewnej chwili zdawało mu się, że ma przed sobą żywą ilustrację tego słowa, które jeszcze raz powtórzył niedoświadczalnym prawie szeptem.

— Rab.

Ogór posłał „prezesowi” porozumiewawcze spojrzenie, poczem rzekł:

— Barzyoh, mam wrażenie, że wam ten fundusz naprawdę przyda się na pogrzeb. Kiwając się przy bufecie nad swym kuf-

lem pijak nagle odezwał się z głębi swej zadumy.

— A jednak bieda, to rzecz nienajgorsza. Człowiek przynajmniej sobie popije. Panie bar, jedna większa!

— Gdyby się nami tak ktoś zajął — rzekł Barzyoh głośno, z dojmującą tęsknotą w głosie.

— Kto? — drwiąco spytał Ogór i nadstawił ucha. W zaciągnięte mokrą czernią okno uderzył z ulicy ryk: „Polleja! Polleja!”.

— Kto? — badał Ogór, krzywiąc twarz w zaczepnej minie. Może, może... Policja może? Janek milczał. Słuchał siebie. Słuchał tego, co się w nim działo. W pewnej chwili nawet się uśmiechnął. Z oczu jego wyjrzała pogoda.

— Kto? Raczę co — rzekł, łagodnie odsuwając od siebie klislszek. Pewnie, że nie ten cuohnący, parzywy pokój, w którym odbywają się rzeczy gorze stokroć od wojny. Pewnie, że nie ta cicha zgoda społeczna, zgoda na naszą nędzę, naszą własną zgoda na to pijane wódką rabstwo. Kto by się nami zajął? Kto by nas uratował?

— P i a n k n o! — z bławiejszym patosem odpowiedział Ogór. — P i a n k n o we w n a n t r z n e. La bellema! Barzyoh, prawda? Die Schönheit! No nie? La beauté, no nie? Zwróćcie uwagę na to, że brat Albert nie żyje już. P i a n k n o moralne! Moment ekscplacji. Zbudzona godność osobista! Ty, kaboutynie jeden... Kreotynie!

Trzasł ramięczkami w paroksyzmie szederstwa.

— P i a n k n o we w n a n t r z n e. Czy tak, Barzyoh?

Barzyoh trwał w swej myśli i w swym uśmiechu. Cicho asegnął

— Wojna.

Nie usłyszał nikt tego szeptu. Więc zawołał znieczeka głosem rzekim, melodyjnym, jakby intonując piosenkę:

— WOJNA!

I zamilkł.

Głos uderzył tak gwałtownie, że Ogór i „prezes” miękko nachylieni nad stolikiem, nagle odrzucili się ze swymi krzeselkami w tył.

W knajpie uciekło. Gesty zastygły, jak w urwanym filmie. Obecni słuchali cicho, jakby chcąc sprawdzić, czy to był głos, głos z zewnątrz, czy też słowo to nagle wyszło ze środka duszy. Oczy patrzyły przytomnie. W oczach była powaga i uwaga. Czujna, napięta uwaga i groźna powaga. Przez obokurzyn przeszedł rzekł jakiś wiew.

— Spocznij — zawołał do tej cichej Barzyoh. Bilo odeń uniesienie.

A w stronę Ogóra, który siedział skulony i nieduży, jak kukla:

— No, co parzywyce? Widziałeś? Widziałeś p i a n k n o? To było, psuabracie, p i a n k n o. Wzięło cię, szmato? Widziałeś, gdziekolwiek TO na nas spadnie, gdziekolwiek nas zastanie, zdrowiem będzie, siłą, wolnością. Widziałeś, kto się nami zajmie. Kto nas uzdrowi, upiększy? Kto przewietrzy zażębią sztydła Warszawę? Kto się rozprawi z tym plugawym pokojem bez chwili spokoju? Widziałeś, kto teraz próbuje mobilizacji? Nawet ten cuhnący dołek odrazu staje się punktem zbornym? A wy, zwyrodniałe pospolite kanale macie możność awansować na ludzi. Co, czy to nie będzie p i a n k n o? W e w n a n t r z n e p i a n k n o?

W. Filochowski.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa):		Nr. rozrachunku:	
„WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY”		694	
Na zł _____ gr _____			
Wpłacający:			
nazwisko _____			
imię _____			
Pocztę _____			
adres _____			
numer domu _____ numer mieszkania _____			
Data wpływu _____			

PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY		Nr. rozrachunku:	
na zł _____ gr _____		694	
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa):			
„WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY”			
Ulica ZGODA 5			
POCZTA: WARSZAWA I			
Pocztę przyjmującą	Data wpływu	Numer nadawcy	Stempel okrojony

500 zł za mandat radziecki

Sensacyjne wystąpienie ppłk. s.s. T. Kaweckiego z bloku magistracko — ozonowego

Jak się dowiadujemy — pisze „Słowo Narodowe” — ppłk. s. s. mgr. Tadeusz Kaweckie, sekretarz Związku Oficerów W. P. w st. spoczynku, wybitny działacz na terenie Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny wystosował do Prezydium Chrześc. Narodowego Komitetu Wyborczego we Lwowie (blok magistracko — ozonowy) list następujący:

„Jako stary żołnierz nienależący do żadnej partii politycznej, dla którego istnieje tylko Polska, bez wszelkich innych dodatków, wierzyłem w szczerość

intencji doprowadzenia do prawdziwej „jedności Polaków” we Lwowie i dlatego tylko zgodziłem się na współpracę z P.T. Komitetem tym bardziej, że należałem do komisji porozumiewawczej, która pertraktowała ze Stronnictwem Narodowym imieniem Federacji P.Z.O.O. (Zarząd Okręgu Ziemi Południowo — Wschodnich).

Dzięki jednak postępowaniu Tow. „Obywateli Przedmieścia Lyczakowa”, którego prezesem jest ogólnie znany i poważany w kręgach naukowych lekarskich dr. Danielski, opadły mi łuski z

oczu, ponieważ okazało się, że organizacje niektóre są dobre i potrzebne dla propagandy na rzecz innych, a mandaty były i są przeznaczone dla tych, które przewidział przed tym już b. Komitet Ogólny — Polski Wyborczy, zaś dla reszty wystarczą dalsze miejsca (końcówki) na zastępców.

Skoro następnie zażądano odemnie, w dniu 14 bm. około 500 zł. na akcje wyborczą i uczyniono mandat zawisły od wpłacenia wspomnianej sumy, cofam swoją kandydaturę na radnego, i proszę uprzejmie o zwrot deklaracji wraz z cyrografami, co do których wyraziłem już swoją wątpliwość.

Ponieważ nadto, aczkolwiek byłem członkiem Komitetu wykonawczego, trzymałem przede mną w tajemnicy ogólną listę kandydatów i kolejność kandydatów, choćby przynajmniej w tym okręgu, w którym miała być postawiona moja kandydatura, przeto przyszedłem niestety do przekonania, że moja osoba miała być tylko wabikiem na moich znajomych niezangażowanych politycznie a ja miałem za zadanie wyciągać wyłącznie kasztany dla innych.

Skoro wreszcie stwierdziłem, że akcję dobrze reklamowaną „jedności” prowadzi się nie drogą serca i miłości pod kątem widzenia ogólnego dobra, a pod kątem interesu, metodami handlowymi — nie mogę ponosić dalszej moralnej odpowiedzialności i rezygnuję z godności członka Komitetu wykonawczego i innych z tym związanych funkcji, prosząc zarazem o nieposługiwanie się moim nazwiskiem.”

Z poważaniem mgr. Tadeusz Kaweckie, ppłk. dypl. st. sp., Lwów, ul. Torosiewicza 15.

Lwów, 14 kwietnia 1939.

Podobno za wystąpieniem p. ppłk. Kaweckiego pójść mają wystąpienia dalszych działaczy, którzy niebawem zawiązali się z Komitetem prez. Ostrowskiego.

Chałupnicy — szewcy w Olyce walczą z wyzyskiem

Jednym z większych skupisk chałupnictwa szewskiego na Wołyniu jest miasteczko Olyka. Polacy niezorganizowani, nie mający tutaj rynku zbytu, zmuszeni sprzedawać swe wyroby pośrednikom Żydom, pozostając całkowicie pod ich kontrolą.

Ostatnio rozpoczęto prace nad założeniem w Olyce Kasy Bezprocentowej. Do projektu tego miejscowe społeczeństwo polskie odniosło się z wielkim entuzjazmem.

Sukcesy narodowców w wyborach pow. miechowskim

KRAKÓW, 19.4. — W ub. niedzielę w 2 miastach powiatu miechowskiego w Słomnikach i Proszowicach odbyły się wybory do rad miejskich. Do wyborów stanęło w obu miastach Stronnictwo Narodowe zgłaszając listy kandydatów we wszystkich okręgach.

Słomniki: Stronnictwo Narodowe 6 mandatów, lista ozonowa — 6 mandatów (charakterystyczne, że wybrani zo-

Interwencja w Dyr. Tramwajów w Warszawie

Dnia 25 kwietnia sekretarz generalny Z.Z. „Praca Polska” J. Bąkowski i sekretarz Okręgu Warszawskiego Z.Z. „Praca Polska” J. Blichowski interweniowali w Dyrekcji Tramwajów Miejskich. Delegacja ta została przyjęta przez naczelnego dyrektora min. Budkiewicza i naczelnika

Tabulewicz. Delegacja przedstawiła sprawę ustosunkowania się Dyrekcji Tramwajów do Z. Z. „Praca Polska” i jego członków. Poruszono również sprawę przyjęcia awansów i przesunięć pracowników. Dyrekcja przyrzekała słuszne postulaty uwzględnić.

Żydzi bezwzględnie tępią polski handel

W ciężkich czasach, kiedy kraj cały przygotowuje się ofiarnie do obrony na wypadek wojny z nieprzyjacielem zewnętrznym, żydostwo w Polsce wyzyskuje okazję do zahamowania ruchu narodowego, nazywając Polaków, występujących przeciw Żydom, opłaconymi agentami przez obce potencje. Tymczasem sami, jak mogą, Polaków szykanują i niszczą.

Nie po raz pierwszy musimy zanotować fakt rugowania Polaków z handlu. Oto — jak wiadomo — Żydzi są w posiadaniu w większości miast polskich domów, w których lokale nadają się do prowadzenia interesów handlowych. W Łodzi ponadto są właścicielami kilku

dużych hal targowych, najliczniej odwiedzanych przez klientelę robotniczą. Jedną z takich hal, niedaleko położoną przy Placu Reymonta, wybudowano kosztem Żydów i oddano do użytku. Kramy w niej dzierżawiło również kilku Polaków. Jednakże od niedawna właściciele Żydzi, pragnąc usadowić rasowych braci emigrantów, zaczęli Polaków eksmitować. Zdołaliśmy dotychczas ustalić, że Polak, kupiec, nazwiskiem Walczak, zajmujący się handlem szkła i porcelany, został z hali wyeksmitowany.

Żydzi w ten sposób zniszczyli swego konkurenta, polskiego kupca.

Konferencja dozorców domów. w Warszawie

Dnia 20 bm. w Sekretariacie Generalnym Z.Z. „Praca Polska”, Nowy Świat 47 odbyła się konferencja wybitnych przedstawicieli dozorców domowych z Warszawy, zwołanych przez zarząd Oddziału Dozorców Domowych „Praca Polska” w Warszawie. Obok przedstawicieli dozorców domowych w liczbie 30, w konferencji udział wzięli sekretarz generalny „Pracy Polskiej” J. Bąkowski i radca

prawny mgr. Kaz. Horosimowicz.

Na konferencji opracowano i przedyskutowano projekt nowej umowy zbiorowej na rok 1939-40. Poprzednie umowy zostały z dniem 30.IV rb. wymówione przez właścicieli nieruchomości.

Dozorczy postanowili walczyć o poprawę swego losu, gdyż właściciele nieruchomości chcą zmienić pogorszone już i tak złe warunki dozorców.

3 robotników zatrutych gazami w kanale

WARSZAWA. — W kanale pod al. Ujazdowskimi wydarzył się wypadek ciężkiego zatrucia trzech robotników.

Robotnicy pracowali u zbiegu ulic Piusa XI i al. Ujazdowskich przy oczyszczaniu kanału. Dwóch z nich, Michał Snopek i Kazimierz Fałęcki, pracowali w głębi kanału, trzeci, Antoni Jurek, stojąc na dnie studzienki kanałowej, podawał im narzędzia.

W pewnym momencie Jurek spostrzegł, że jego koledzy gdzieś zniknęli. Zatraskany o ich los zawiadomił o tym majstra Leona Figurskiego i udał się w głąb kanału na poszukiwanie.

Gdy Jurek nie powracał, majster Figurski udał się do kanału. Ledwie uszedł kilkanaście kroków, zrobiło

mu się niedobrze, w kanale bowiem znajdowały się trujące gazy. Figurski z wielkim trudem wydostał się na ulicę i wezwał pomocy.

Krzyk jego usłyszeli przejeżdżający tramwajem dwaj strażacy, którzy wyskoczywszy z woza wezwali pomocy strażacy i nie czekając na jej przybycie, udali się z majstrem do kanału. W pobliskiej komorze znaleźli zatrutych, nieprzytomnych robotników, których wynieśli na ulicę. Wezwane Pogotowie przewiozło zatrutych do szpitala Dzieciątka Jezus.

Przybyła na miejsce wypadku komisja z dyrekcji wodociągów i kanalizacji rozpoczęła badanie, jaki gaz spowodował ciężkie zatrucie trzech ludzi.

Wzrost produkcji stali w Anglii związany z intensywnymi zbrojeniami

Znaczny wzrost produkcji zbrojeniowej w W. Brytanii spowodował dalsze zwiększenie produkcji stali, która w marcu rb. osiągnęła rekordową kwotę 1.170.900 ton. Ilość ta jest większa od poprzednio rekordowej kwoty produkcji stali, zanotowanej w listopadzie 1937 r. i o 200 tys. ton większa od produkcji stali w lutym rb.

Wydobycie rudy żelaznej w tym samym czasie również znacznie wzrosło i wynosiło w marcu rb. 603.600 ton; jest to najwyższe wydobycie od maja roku ubiegłego.

Zwiększenie wydobywania rudy żelaznej pociągnęło za sobą także i dodatkowe użytkowanie pieców hutniczych. I tak w marcu rb. rozpalono 7 nowych pieców hutniczych, tak, że ogólna ich ilość będąca obecnie w użyciu wynosi 95 w porównaniu z 78 w marcu r. ub.

Według opinii Brytyjskiej Federacji Producentów Stali i Żelaza, produkcja stali w W. Brytanii zbliża się do punktu maksymalnego. W Brytanii jest obecnie w stanie wyprodukować około 1,2 mln. ton miesięcznie, przy czym możli-

wość dalszego wzrostu produkcji wydaje się stosunkowo bardzo ograniczona.

Zapotrzebowanie na stal będzie jednak w najbliższej przyszłości nadal znaczące. Rząd brytyjski już obecnie zamówił 1 mln. ton stali dla produkcji schronów przeciwlotniczych; ponadto, według planów rządowych istnieje, obecnie zapotrzebowanie na 500 tys. ton stali dla wzmocnienia różnych piwnic, by się nadały jako schrony przeciwlotnicze oraz 300 tys. ton stali na budowę schronów w zakładach fabrycznych.

Popyt na stal w różnych dziedzinach poza przemysłem zbrojeniowym, trąca znacznie wzrósł. Z jednej strony istnieje większe zapotrzebowanie na stal dla celów konstrukcyjnych, konstrukcje bowiem stalowe są bardziej odporne na ataki bombowe. Zwiększenie budowy lotnisk, składów towarowych i innych budowli użyteczności publicznej też przyczyni się do zwiększenia konsumpcji stali.

W kręgach przemysłowych wyrażają wobec tego obawy, że w najbliższej przyszłości nastąpić może ogólne zahamowanie inwestycji budowlanych i przemysłowych. Już obecnie są robione przygotowania dla uniknięcia tego stanu rzeczy, gdyż praktyka z dwóch ostatnich lat wykazała, że brak stali wywiera ujemny wpływ na kształtowanie się ogólnej koniunktury gospodarczej.

W związku z tym, czynniki kompetentne pracują nad zwiększeniem możliwości produkcyjnej angielskich hut stali przez zainstalowanie nowych maszyn. Ponadto mówi się obecnie o konieczności importu stali do Anglii, by w ten sposób uniknąć komplikacji gospodarczych.

Na froncie wyborczym w Kielcach

(Od własnego korespondenta)

Kielce, w kwietniu.

KIELCE. Przygotowania przedwyborcze w Kielcach stają się coraz żywsze. Przede wszystkim stara się „skonsolidować” wewnętrznie skłócony obóz sanacyjny. „Ozon”, jak się wyraził jeden z jego działaczy, „nie może przegrać” w Kielcach, sprawował bowiem niepodzielnie władzę na Ratuszu. Ostatnia Rada Miejska, która wyszła z wyborów, niezwykle metodami przeprowadzonych (w 6 okręgach narodowym unieważniono listy), liczyła 33 sanatorów, 3 socjalistów, 1 Żyda i 2 narodowców. Oczywiście teraz „tak dobrze” nie będzie, (chyba, żeby chcieli zastosować metody wyborcze sprzed 5 lat). Duże zdenerwowanie wywołało w „Ozonie” stanowisko urzędników i pracowników, zrzeszonych w „Unii”. Mieli oni wystąpić z własną listą. Stworzyli już nawet Komitet Wyborczy Pracowniczy. „Ozon”, obawiając się poważnych skutków rozbić, długo wywierał nacisk na przewodniczącego Komitetu Pracowniczego, by zrezygnował z samodzielnego wystąpienia wyborczego. Gdy ten nacisk nie pomógł, „naciśnię” kto inny — ale już skutecznie! Odrębnej listy „pracowniczej” nie będzie i „Ozon”, przystępuje nieco spóźniony do akcji. Nie można jednak powiedzieć, aby czuł się najlepiej. Wystąpić ma pod charakterystyczną nazwą: „Chrześcijańskiego Komitetu Gospodarczego Odrodzenia Kielce”.

Socjaliści wystawią listy tylko w okręgach na przedmieściach, w śródmieściu trudno im kusić się o mandaty.

Żydzi są rozbić. Jedni są za zwartym blokiem (sjoniści), natomiast „Bund” i „Poalej Sjon” sprzeciwiają się tej koncepcji i występują z własnymi listami, w niektórych okręgach, w innych poprą socjalistów.

Publicznie pierwszy dał znać o sobie Komitet Katolicko-Narodowy, stworzony z inicjatywy Stronnictwa Narodowego. W niedzielę na murach miasta ukazały się duże odezwę programowe tego Komitetu, pod pisane przez kilkadziesiąt nazwisk. Wśród członków Komitetu Katolicko-Narodowego znajdują się przedstawiciele wszystkich sfer społecznych, grup i zawodów: robotników, kupców drobnych i większych, rzemieślników, właścicieli nieruchomości, wolnych zawodów, duchowieństwa. Komitetowi przewodniczy zastępczy działacz narodowy, towarzysząc prac Romana Dmowskiego, p. mec. Marian Grzegorzewski.

Listy katolicko — narodowe wystawione będą we wszystkich okręgach, których jest 9. W najbliższą niedzielę, 30 bm., odbędzie się w sali Teatru Polskiego pierwsze publiczne zgromadzenie przedwyborcze listy Katolicko — Narodowej, na którym przemawiać będą mówcy miejscowi i z poza Kielce.

K.